

NORGESVEL
DET KONGELIGE SELSKAP FOR NORGES VEL

Årsrapport 2020

Det Kongelige Selskap for Norges Vel

Innhold

Preses har ordet	3
------------------	---

VIRKSOMHETEN

Utviklingsprosjekter i Norge	5
------------------------------	---

Utviklingsprosjekter internasjonalt	8
-------------------------------------	---

Landbruk og eiendom	12
---------------------	----

Medlem og kommunikasjon	15
-------------------------	----

Hederspriser	17
--------------	----

Legater	19
---------	----

ORGANISASJONEN

Dette er Norges Vel	20
---------------------	----

Organisasjonsstruktur	22
-----------------------	----

Norges Vels styrende organer	22
------------------------------	----

Norges Vel driver næringsutvikling på et ideelt grunnlag. Fordi lokal verdiskaping er en forutsetning for å nå målet vårt om gode og livskraftige lokalsamfunn. Vi jobber med dette både i Norge og internasjonalt.

Eli-Grete Høyvik, preses i Norges Vel

Året 2020 har lært oss mykje;

om oss sjølve og om kva som er viktig her i livet. Det er til dømes viktig å få tak i, og å få i seg, sunn og god mat. Det er viktig å ha god kontakt med dei ein bryr seg mest om. Det gjekk opp for mange at ingenting av dette var sjølvstekt under ein pandemi. Og det vart plutsleg klart for mange kor mykje arbeid det ligg bak å skaffe mat til eit heilt folk, og at Noreg i stor grad er avhengig av arbeidskraft frå andre land i sesong for å hauste og foredle mat frå jord og hav.

Daglegvarehandelen fekk ein stor auke i omsetning når «Harry-handelen» vart umogeleg. Enda fleire har fått augo opp for å lage god mat heime – dyrke, sylte og safte, fermentere og bake surdeigsbrød! Det står i skrivande stund att å sjå om respekten for dei som

skaffar oss mat på bordet er styrka nok til at fokus blir flytt frå «Billegaste handlekorg» til kvalitet som kostar. #Bondeopprøret21 seier tydeleg frå.

Vi har i 2020 måtta lære oss nye eller ta i bruk sjeldne ord som kohort, «hytteskam», «søringkarantene» og ikkje minst heimekontor. Det står respekt av korleis mange norske organisasjonar og verksemder har takla den nye situasjonen – og Norges Vel er ikkje noko unntak. Dei tilsette i Norges Vel var heldigvis godt skodde på førehand med digitale verktøy, og synte seg i stand til å bruke dei når det bar i røyninga dette spesielle året. Kursporteføljen vart lagt om til digitale kurs, eksempelvis dei populære kursa om klimatiltak i landbruket. Møteplassane i algenettverket, Craft Go! og alle andre prosjekt og nettverk vi er involverte i, vart digitale. Det var ei bratt læringskurve for mange, men røynter vi tek med oss vidare. Heretter reiser vi når det er tenleg og fornuftig.

Kommunikasjonen med samarbeidslanda våre i Afrika måtte gjennomførast digitalt når verda stengde ned, og ingen kunne reise. Vi såg dermed kor gunstig det var at vi hadde bygd opp kooperativ og andre organisasjonar som vi har tillit til kan gjere ein god jobb lokalt. Det står att å sjå korleis verda ser ut når vaksiner er fordelte globalt og ein ny post-korona kvardag skal etablerast. Visjonen Norges Vel jobbar etter, med å gjere lokalsamfunna livskraftige og bygge opp eiga handlekraft, er i alle fall det beste vi kan bidra med til land som ikkje har eit oljefond å stø seg på i krisetider.

Vi gjekk inn i det nye året med ein viss pessimisme for økonomien fordi den stabile inntektskjelda vår, «Medaljen for lang og tro tjeneste», var nede i ein bølgedal grunna svake konjunkturar på jobbmarkanden for rundt 30 år sidan. Covid-19 gjorde oss ikkje meir optimistiske. Men utviklinga utover året har synt at den som leitar finn nye mulegheiter. Kriteria for å kunne få medaljen vart noko endra i 2020, og søkeprosessen vart digitalisert. Marknadsarbeidet kunne dermed prioriterast høgare. Og alt dette ser no ut til å gi positive resultat.

Det opna seg også nye mulegheiter til oppdrag for rettleiarane våre knytt til utfordringar og omstilling i bransjar som var råka av nedstenging og restriksjonar frå styresmaktene. Godt hjulpet av ei ekstra finansinntekt på slutten av året, vart eit budsjettert underskot snudd til overskot. Det er godt jobba i eit slikt unntaksår!

Det skjer mykje spennande på matfronten for tida. Gamle sanningar står for fall om kva som er bra for kroppen vår, for jorda vi dyrkar i, for livet i havet, for klimaet og i siste instans for jorda vi lever på og av. Økobrønder har ikkje nødvendigvis skjegg og hovudfag i filosofi lenger, og omgrepet «regenerativt landbruk» er snart daglegtale i Bondelaga. «Det grønne skiftet» er godt i gang, men burde hatt større tempo.

Eg har i hovudet mitt begynt å sjå på Norges Vel som heile Mat-Noreg sin utviklingsorganisasjon. Ein slik honnørtittel kan truleg forsvarast, og når vi ser på alle initiativa og framstøytta som er teke gjennom dei siste 200 åra - for nye dyrkingsmetodar, nye organisasjonsformer, nye nettverk for næringsutvikling, osv. osv. Om vi fortener tittelen framover blir spennande å sjå.

Vi ligg i alle fall ikkje på latsida! Etter eit godt arbeid i 2020 blir no plattformen Drivkraft etablert. Drivkraft er ein eigen portal for folkefinansiering av berekraftig lokal mat og opplevingar. Her er møteplassen for dei som treng støtte og dei som vil bidra. Norges Vel har også etablert den nye nettportalen «urbantlandbruk.no - Vi som dyrker i byen» for informasjonsdeling og utvikling av næringen.

Og Hellerud Gård kan bli ein stor ressurs som ein møteplass for dei som har felles interesser i å dyrke sunn mat på ny-gamle måtar! Her er ein i god Norges Vel-ånd mellom anna i gang med forsøksverksemd på gamle kornsortar i samarbeid med Norsk Bruksgenbank.

I årsrapporten i fjor skreiv eg: «Eigedommane skal styrke føremålet med Norges Vel – viss ikkje må vi vurdere om andre kan drive dei betre.» I 2020 har Norges Vel avhenda Vorphaugen Gård, del av eigdommen Varghiet i Fosen. Prosessen med eigedomsskiftet vart gjort i samarbeid med kommunen, og slik vi vurderte det til det beste for lokalsamfunnet også etter å ha sjekka ut ulike driftsmulegheiter.

I løpet av dei siste åra har også utfordringar med drifta av Øverland Gård i Bærum kommune komme på bordet til oss i direksjonen og vore diskutert i fleire omgangar. Øverland gård framstår for dei fleste som ei perle slik han ligg vakkert til. Og nett perle er kanskje ein god metafor. Ekte perler må perledykkarane jobbe hardt og dykke djupt for. Vi har gjennom veldig mange år jobba for at Øverland skulle bli ei perle også når det gjeld økologisk profil og berekraftig drift. Det har synt seg å vere svært utfordrande å få til av mange og ulike grunnar. Norges Vel sitt eigarskap til Øverland bør avklare seg i nær framtid for å motverke ein negativ innverknad på økonomien vår.

Det er utfordringar i fleng framover med auka kostnader og usikkerheit om kva som viser seg når vi kostar opp etter pandemien. Men eg tykkjer det lysnar i horisonten, og innhaldet i årsrapporten gir grunn til å sjå lyst på livet. Det står att å takke alle for ein stor innsats for å få organisasjonen vår velberga gjennom det truleg mest spesielle året i Norges Vel si lange historie!

Eli-Grete Høyvik, preses

Digital omstilling og klimatiltak i landbruket

Året som gikk, bidro til en rask overgang til en digital hverdag også for oss. Med mer enn 60 kurs i året ble omlegging fra fysiske til digitale arenaer en omfattende oppgave våren 2020. Arbeidet med rådgiving og informasjon om klimatiltak i landbruket er intensivert som følge av stor etterspørsel og effekt av landbrukets klimaavtale.

Etablerertjenestene som vi drifter i tre regioner i Viken har blitt heldigitale, solenergikurs ble i all hovedsak gjennomført digitalt og vi har gjennomført internasjonale webinarer med opp mot 100 deltakere fra mange land, istedenfor fysiske nettverksmøter. Mye er lært på veien og de positive erfaringene tar vi med oss, men vi innser også at fysiske arenaer aldri helt vil kunne erstattes av digitale. I noen kommuner har etablerertjenesten blitt tildelt koronamidler for å stimulere til ekstra vekst og gründerskap, noe som har ført til flere oppdrag for Norges Vel.

Med landbrukets klimaavtale har det blitt et økt fokus på klimatiltak i landbruket og det har vært stor etterspørsel etter i kurs og informasjonsmøter om solenergi i landbruket. Vi er i ferd med å bygge opp en landsdekkende rådgivningstjeneste sammen med NORSØK og NLR og vi gjennomfører pilotprosjekt om lagring av strøm og batteriteknologi.

Reiselivsnæringen har hatt et tøft år og behovet for omstilling og nytenkning er stort. Économusée-konseptet for håndverksbedrifter som tilrettelegger for turisme, som vi har arbeidet med i mange år, har møtt stor interesse. Mange håndverksbedrifter er nå med i det nordiske prosjektet Craft Go! for å videreutvikle egne forretningsmodeller og etablere nye économusée. Å se mulighetene og å holde motet oppe er svært viktig i denne bransjen.

SIKRER TRYGGE PRODUKTER AV MAKROALGER

Landene i Nord-Atlanteren har i dag få tradisjoner for å bruke tang og tare til konsum, mens i andre deler av verden som Asia, er makroalger en del av folks daglige kosthold. Norges Vel ønsker å bidra til å bygge opp en bærekraftig algenæring i Norge, blant annet gjennom det treårige prosjektet ALGET 2.

Prosjektet bidrar til å styrke nettverket av små og mellomstore bedrifter i Norge og det Nord-Atlantiske havområdet, og til å sikre makroalger (tang og tare) som trygge mat- og hudpleie-/kosmetikkprodukter. ALGET 2 skal gi økt kunnskap og kompetanse om bærekraft og kvalitet med utgangspunkt i høsting, prosessering og produktutvikling,

samt markedet og markedsbehov innen mat- og kosmetikkbransjen. Målet er å sikre kvaliteten på makroalgene i hele verdikjeden fra sjø til forbruker.

I koronaåret 2020 måtte nettverkets møteplasser gjøres om til digitale webinarer. Til sammen ble det holdt seks webinarer med norske og internasjonale foredragsholdere om relevante problemstillinger og muligheter, etterfulgt av gode diskusjoner, spørsmål og svar. Vi har lyktes å nå ut til et stort antall kollegaer i målgruppen rundt det Nord-Atlantiske havområdet.

Webinarene har hatt 361 deltakere fra prosjektlandene Norge, Island og Færøyene, samt fra de øvrige landene rundt den Nord-Atlantiske regionen. Det ble også etablert en digital kunnskapsbank i form av en nettside, der innholdet fortsatt er under utvikling. ALGET 2 støttes blant annet av Nordisk Atlantsamarbeide (NORA).

www.norgesvel.no/alget2

FOSSILFRI SETERDRIFT MED SOLCELLER OG BATTERI

I Østerdalen har gårdbrukerne Hanne Østgaard Tingstad og Erling Tingstad lagt til rette for at setra deres skal bli selvforsynt med fornybar energi. Norges Vel skal følge pilotanlegget og vil dele kunnskap og erfaringer for å øke interessen for bruk av fossilfrie alternativer.

Seterdrift anses av mange som en spesielt verdifull del av norsk jordbruk som det er ønskelig å opprettholde og helst styrke. En av utfordringene som seterbrukere står overfor, er tilgang på bærekraftige og stabile løsninger for energiforsyning på setra. En løsning kan være solceller med batteriløsning, slik Hanne Østgaard Tingstad og Erling Tingstad gjorde på Ustuvollen sommeren 2020.

Norges Vel skal følge med på hvordan anlegget fungerer over en periode på to driftssesonger på setra, og bidra til å spre kunnskap og erfaringer til relevante målgrupper.

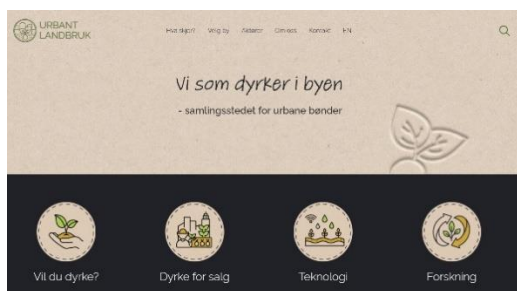
www.norgesvel.no/prosjekter/fossilfri-seterdrift

NYTT KURS FOR VOKSNE ETABLERERE

Norge trenger bedrifter og arbeidsplasser, men ifølge Innovasjon Norge mislykkes hele 75 av 100 oppstartsbedrifter. Kunnskap er nøkkelen til å lykkes, og det viser seg faktisk at erfarne etablerere på 45+ oftere lykkes enn yngre som starter et foretak.

Derfor har Norges Vel, som en del av vårt engasjement i etablerertjenestene i Viken, skreddersydd et etablerer-program for folk som er 45 år og eldre. Programmet er utviklet i samarbeidet med To Be Academy - Karriereveiledning og Viken fylkeskommune. Det er et tre-måneders program med tre moduler og med individuell veiledning tilpasset den enkelte deltaker.

Her kan folk som har vært i arbeidslivet en god stund, og har opparbeidet seg mye verdifull erfaring og kunnskap, få hjelp til å starte eller videreutvikle egen bedrift. Kurset hjelper deltakerne til å gjøre erfaringene om til god forretningsmessig dømmekraft, slik at de forstår markedet bedre og kan lykkes med sin ide og bedrift.

NY NETTPORTAL FOR URBANT LANDBRUK

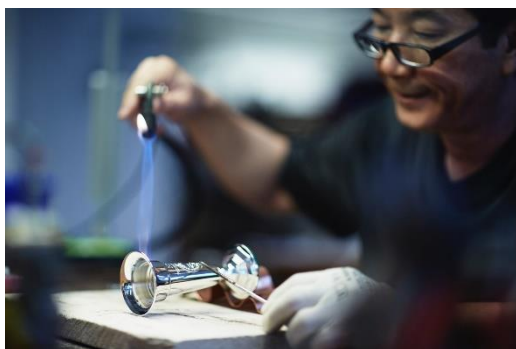
Det er økende interesse for urbant landbruk i Norge, men det har vært utfordrende for aktørene å finne systematisk informasjon om temaet. Norges Vel har derfor opprettet et nettsted for å bidra til oversikt, kunnskapsdeling og nettverksbygging.

Mer enn 15 aktører av forskjellig slag fra Bergen, Oslo og Trondheim har allerede registrert seg i portalen.

Målet er å utveksle tverrfaglige ideer med stor betydning for flere. Kunnskap og kompetanse på området er i stadig utvikling, men det må deles for å skape synergieffekter og vekst.

Nettportalen skal være en ressurs for informasjonsdeling og utvikling av næringen. Her blir det mulig å koble kompetanse og samarbeidspartnere for bedriftsutvikling og nye prosjekter. Urbant landbruk favner bredt, og den nye portalens hovedfokus er på næringsutvikling og verdiskaping. Målet er å skape en ressurside for bedrifter, organisasjoner, borettslag, eiendomsutviklere, arkitekter og offentlige aktører med flere.

www.urbantlandbruk.no

NÆRINGSUTVIKLING MED LOKALE HÅNDEKSTRADISJONER

Gjennom Craft Go!-programmet får håndverksbedrifter verktøy, metoder og nettverk for å øke sin konkurransekraft. I 2020 startet 31 norske, svenske og danske bedrifter i programmet som skal øke deres kunnskap innen forretningsutvikling, produktutvikling og markedsføring.

Programmet skal bidra til forretningsutvikling på basis av tradisjonshåndverk og formgivning. Vi vil øke antallet jobber i selskaper, mikrobedrifter og nyetableringer. Og vi vil øke veksten av bedrifter innen tradisjonelt håndverk og design, og bidra til bedre forhold for nyetableringer i denne sektoren.

Norges Vel leder i dag et nettverk av norske économusée, levende museer for håndverk, for å hjelpe håndverkere til å bli attraktive og bærekraftige besøksmål. Dette konseptet bruker vi også i Craft Go!, der vi ønsker å utvikle tre nye Économusée i hvert av de tre deltakerlandene i løpet av prosjektperioden.

Craft-Go! er et treårig interregionalt EU-program for Øresund, Kattegat og Skagerrak, der gjensidig læring over landegrensene og mellom mikrobedrifter og SMB-er er viktig. Programmet har partnere som Regionmuseet i Skåne, Krinova Incubator & Science Park, Development Center UMT og Norges Vel.

www.norgesvel.no/craft-go

Samarbeid på tvers av stengte grenser

Verden ble både mindre og større i 2020. Korona ble en felles utfordring, samtidig som reiseforbud gjorde at vi måtte tenke nytt rundt deler av samarbeidet med våre partnere i Kenya, Madagaskar, Mosambik, Tanzania og Uganda.

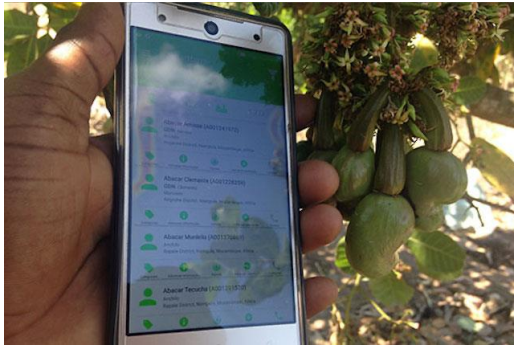
Vi vet ikke de endelige konsekvensene av korona-viruset. Men vi vet at vår målgruppe er rammet av både virus, manglende vaksiner og ikke minst tiltakene for å begrense spredningen av viruset. Flere rapporter har den siste tiden pekt på manglende tilgang til innsatsfaktorer for mange matprodusenter og en dramatisk reduksjon i produksjon, arbeidsplasser og inntekt.

I våre prosjekter ble det utfordrende å samle bøndene til opplæring og å transportere varer. I Tanzania gjorde stengte grenser det vanskelig å eksportere ris, noe som resulterte i lavere salgspriser for bøndene våre. Samtidig så vi viktigheten av å jobbe med organisering av småbønder. På Madagaskar fikk for eksempel tilapia-oppdretterne solgt fisken sin gjennom kooperativet Tilapia de L'est (TDE), som til tross for portforbudet fikk lov til å selge mat. 2020 var også en påminning om hvor viktig arbeidet med økt digitalisering er. I Mosambik fikk for eksempel cashew-bøndene veiledning uten å møtes fysisk via appen ConnectCaju.

Norges Vels internasjonale portefølje har vokst mye de siste årene og i 2020 var fokuset først og fremst på konsolidering og implementering av eksisterende avtaler. I et år uten muligheter for å reise, var det en stor fordel å samarbeide med kooperativer, selskaper og organisasjoner som vi kjenner godt og som kjenner våre rutiner og krav. I Tanzania hadde vi og de to nyetablerte risselskapene ekstra stor nytte av landkontoret i Dar es Salaam.

Norges Vels internasjonale arbeid bidrar til flere av FNs bærekraftsmål, men særlig SDG 2, 8 og 17 er prioriterte mål i vårt arbeid. Gjennom partnerskap med organiserte småprodusenter, entreprenører og små og mellomstore bedrifter bidrar vi til at lokalsamfunn får økte inntekter og flere arbeidsplasser gjennom bærekraftig og klimavennlig bruk av lokale naturressurser. I 2020 hadde vi også økt fokus på å bruke erfaringene fra prosjektene våre i kontakt med norske politiske myndigheter, blant annet gjennom innspill til statsbudsjett og partiprogrammene til stortingsvalget 2021.

CONNECTCAJU2 – DIGITALISERING AV CASHEWSEKTOREN I MOSAMBIK

Ca. 1,4 millioner bønder i Mosambik har cashewnøtter som en viktig inntektskilde. I tillegg jobber ca. 15 000 mennesker i prosessindustrien. Dette gjør cashew-sektoren til en helt sentral del av både folks og landets økonomi. Samtidig gjør antallet produsenter det krevende å holde oversikten over sektoren.

Siden 2016 har Norges Vel sammen med det nasjonale cashew instituttet IAM og TechnoServe utviklet et digitalt verktøy, ConnectCaju. Verktøyet registrerer bøndene, trærne deres, produksjon, utbrudd av plantesykdommer, og gir en felles plattform for de ulike aktørene i verdikjeden. Gjennom ConnectCaju får bøndene informasjon om blant annet hvordan de kan forebygge sykdommer, når de skal behandle trærne, tilgang på nye trær, værmeldinger og hvordan komme i kontakt med potensielle oppkjøpere. Landets myndigheter får på sin side mer informasjon om cashew-sektoren og kan legge til rette for en god politikk for både bønder og prosessindustri.

Ved inngangen til 2020 var 100 000 bønder registrert i ConnectCaju og målet er å nå 150 000 bønder registrert innen utgangen av 2021. I 2020 startet vi også et samarbeid med HiveOnline om en ny funksjon i ConnectCaju. Her er målet å utvikle en oversikt over bøndenes trær og produksjon som skal fungere som sikkerhet og gjøre det enklere for bønder og kooperativer å få tilgang til nødvendig kapital for å utvide driften.

OPPSKALERT ENTREPRENØRSKAP INNEN AKVAKULTUR I MOSAMBIK

Med støtte fra den norske ambassaden i Mosambik, har Norges Vel og Papá Pesca Lda siden 2016 jobbet for å utvikle en modell for lønnsom og bærekraftig oppdrett av ferskvannsfisken tilapia i Chowke-Gaza provinsen.

I 2020 gikk prosjektet inn i en ny fase, hvor målet er å innen 2023 skalere opp modellen med flere entreprenører og økt produksjon. Det skal også etableres flere markedskanaler, skapes ytterligere profesjonalisering og det skal etableres en forening for å fremme entreprenørenes bærekraft og utvikling av sektoren.

2020 var et utfordrende år og covid-19 forsinket enkelte av aktivitetene, samtidig lyktes man med å etablere mye infrastruktur og hele 200 000 kvadratmeter dammer, kanaler for vann inn/ut og sedimentering kom på plass. 24 personer, halvparten av dem kvinner, fikk opplæring i lønnsom og bærekraftig tilapia-oppdrett fra yngel til salg. Innen utgangen av 2023 vil 100 personer ha fått opplæring, i tillegg til at 15 entreprenører vil bli fulgt opp tett de neste årene av prosjektet.

Alle som inngår i prosjektet deltar i foreningen for akvakultur, hvor de sikres lønnsom tilgang til fôr, yngel og finansiering, i tillegg til at de får ytterligere opplæring i entreprenørskap og støtte til bedriftsetablering. Foreningen skal på sikt stå på egne bein og bistå entreprenørene i videre etableringer utenfor prosjektet – oppstarten er allerede i gang!

UTVIKLER FORRETNINGSMILJØET FOR RIS I TANZANIA

Tanzania er en stor risprodusent, men sektoren er ikke godt nok organisert. Dette gir lave inntekter for produsentene til tross for høye priser i rismarkedet. Forretningsmiljøet i ris-sektoren må utvikles for å møte utfordringene som produsenter, møllere, handelsmenn og kjøpere står overfor. Norges Vel har samarbeidet med Rice

Council of Tanzania (RCT) i mange år for å gjøre nødvendige endringer gjennom vårt COMRICE prosjekt.

RCTs mål er å forbedre forretningsmiljøet for ris i Tanzania. RCTs rolle inkluderer organisering og koordinering av aktørene i risverdikjeden, kapasitetsbygging av aktørene for å øke konkurransevne og lønnsomhet, legge til rette for markedskoblinger og opplæring av aktører i å operere i samsvar med juridiske rammer.

I 2020 fokuserte RCT på å gi tilgang til markedsinformasjon til aktører som de to bondeide risselskapene Norges Vel har bidratt til å etablere. RCT utvikler for tiden et markedsføringsinformasjonssystem (MIS) som vil være til fordel for organiserte bønder, og andre, som prøver å få tilgang til større og mer forutsigbare nasjonale eller regionale markeder med høyere priser.

Det er et stort potensial for å forbedre produksjonspraksisen for ris i Tanzania. Det meste av produksjonen blir gjort av småbønder med begrenset tilgang til forbedrede produksjonsteknikker. RCT jobber for utvikling av et nasjonalt system for forbedrede risfrø, samtidig som de tilrettelegger for tilgang til godkjente kvalitetsfrø for bønder. Dette vil både forbedre riskvaliteten, samt øke produksjonseffektiviteten, noe som betyr økte inntekter for risprodusentene.

UTFASING UGANDA

- MER PROFESJONELL DRIFT OG ØKTE INNTEKTER
2020 var siste året med støtte til prosjektet "Sustainable Livestock Business Development Project" i Uganda. Prosjektet har hatt som mål å etablere en bærekraftig verdikjede for kjøtt for de lokale kvegbøndene, fra avl og helt frem til kveget selges som kvalitetskjøtt i hovedstaden Kampala.

Sammen med Nortura, Uganda Meat Producers Cooperative Union (UMPCU) Ltd og Uganda Farmers Meat Company (UFMC) Ltd har Norges Vel jobbet med prosjektet siden 2016.

2020 var et utfordrende år for utfasing. Kjøttutsalget måtte stenge i flere uker i løpet av våren på grunn av den sosiale nedstengningen i Uganda. Også transport og frakt av dyr var utfordrende. Til tross for færre gårdbesøk med veiledning og rådgivningen, har antall bønder som driver forretningsmessig, økt også i 2020. Mens bøndene tidligere har sett seg nødt til å selge dyr til dårlige priser for å dekke utgifter til skolepenger eller bryllup, har 2020 med mange nedstengninger vært med på å styre salg av kveg i retning av mer planmessighet og forutsigbarhet.

Prosjektet har vært komplekst og støtt på en del utfordringer underveis, blant annet var man kanskje for optimistiske når markedet for kvalitetskjøtt i Uganda ble vurdert. Det har også tatt tid å bygge opp bøndernes lojalitet til modellen – både blant medlemmene av kveg-kooperativene, og de som opererte på egen hånd. Samtidig lyktes prosjektet med å få langt flere kvegbønder til å drive etter en seriøs forretningsmodell, hvor avl, stabil tilgang på fôr og god dyrehelse inngikk.

Et overordnet mål med prosjektet var at kvegbønderne skulle få økt inntekt og dette lyktes man med. Bøndernes gjennomsnittlige inntekt gikk opp fra 22,5 millioner ugandiske shilling (ca. 53 000 kroner) da prosjektet startet opp, til 31 millioner shilling (ca. 71 700 kroner) ved utgangen av 2020.

Norges Vels eiendommer

Norges Vel eier tre store eiendommer som forvaltes i tråd med organisasjonens strategier: Øverland og Hellerud i Viken fylke, samt Varghiet Skoger i Trøndelag fylke.

Norges Vels eiendommer på Østlandet omfatter 4 400 dekar jord og skog, hvorav 1 300 dekar er jord og 3 100 dekar er skog. Eiendommen på 52 000 dekar på Fosen i Trøndelag består for det meste av utmark, skog og jaktterreng.

Markdag med visning av 134 eldre kornsorter

HELLERUD GÅRD I LILLESTRØM KOMMUNE

Hellerud gårds historie som forsøksgård ønskes revitalisert ved å synliggjøre organisasjonen og eiendommens potensiale gjennom prosjektaktivitet og samarbeid. Vi ønsker at gården skal bli en relevant og fremtidsrettet utviklingsgård.

Norges Vel driver 550 dekar på Hellerud i egen regi, av disse er 100 dekar økologisk drevet. I tillegg leies det ut 350 dekar til to naboer som dyrker gras for melkeproduksjon. For jordbruksdelen var avlingene bedre enn forrige år, med 620 kg per dekar høsthvete av matkvalitet. Rapsavlingen ga 270 kg per dekar hvilket er veldig bra.

På det økologiske arealet var det grønngjødsling og såkorndyrking av vårhvete. Det ble dyrket Dala landhvete på 40 dekar, her var det avling på 350 kg per dekar. Landhveten er en etterspurt sort fra bruksgenbanken og økologiske bakere, på grunn av den gode bakekvaliteten til dette hvetemelet.

Norges Vels åkerbønneåker ga dårlig avling i 2020 med bare 120 kg per dekar. I tillegg til egen dyrking av åkerbønner, ble forsøket til Norsk Landbruksrådgiving på ulike åkerbønner avkortet på grunn av dårlig vekst etter et soppangrep fra «sjokoladebrunflekk».

Forsøksfeltet for eldre nordiske kornsorter, som er etablert i samarbeid med Norsk Bruksgenbank DA, ble utvidet med 42 vårkornsorter på demofeltet. De 92 høstkornsortene som ble sådd i 2019 er høstet med gode erfaringer. En egen markdag med bruksgenbanken ble gjennomført 11. august.

Vi har startet et tredje samarbeidsprosjekt med Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) og Norsk Landbruksrådgiving (NLR), i tillegg til de etablerte forsøksrutene på fangvekster for å hindre avrenning. Det tredje forsøksfeltet av nye vårhvetesorter for økologisk areal avsluttes i 2021. Feltet hadde meget god avling i 2020 og det er høstet gode erfaringer som vil beskrives i NIBIOs publikasjoner i 2021.

På Hellerud ble det i august avvirket 1.500 kubikk skog på grunn av mye død granskog, trolig skyldes skogdøden etter-skader av tørkesommeren 2018. Skogdriften ble planlagt i samarbeid med Statsforvalteren for å ivareta lokale fornminner som bygdeborg og oldtidsvei som ligger i skogsfeltet som ble avvirket.

På Hellerud gård har vi ca. 11 000 kvadratmeter bygningsmasse til utleieformål, inkludert lokaler til egen kontorvirksomhet. I forbindelse med et større renoveringsarbeid ble det omsøkt dispensasjon fra gjeldende regulering for bygging av hesteklinikk i det gamle forsøksfjøsset. Arbeidene med klinikken pågår over årsskiftet. Det er i 2020 ferdigstilt bygging av et privat slukkevannsanlegg for det bebygde tunet.

ØVERLAND GÅRD I BÆRUM KOMMUNE

Formålet med Øverland har vært å stille gården og dens ressurser til disposisjon for lokale krefter innen matproduksjon, andelslandbruk og for skoleverket.

Underetasjen på Låven har dispensasjon for næringsmiddelindustri og har i 2020 vært utleid til et mindre bryggeri samt et økologisk meieri.

På Øverland er det 438 dekar dyrket mark, av disse leies det ut 290 dekar til Hosle hestesenter for korn og gress. Øverland Andelslandbruk har biodynamisk dyrking av frukt og grønt på ca. 60 dekar. Frukthagen utgjør tre dekar. De to mindre jordfleckene Veimyr og Holen ved Murenveien, på til sammen 25 dekar, har i flere år vært i bruk som beite.

Bærum kommune har omdisponert arealplan for Sørjordet fra boligformål til LNFR-formål (landbruk, natur, friluftsliv og reindrift). På dette området er ca. 40 dekar ikke i bruk på grunn av en søppelfylling som kommunen opprettet på 60-tallet. Vi har over tid hatt dialog med kommunen for å finne løsninger for fremtidig bruk av deponiområder ved Øverland gård, og i 2020 begynte kommunen arbeidet med utbedring av Deponi I slik at dette kan opprettholdes til landbruksdrift.

Bærum kommune har gjennomført ytterligere grunnundersøkelser på begge deponier på Øverland. Rapporten viser at det i tillegg til avfallsmengdene på Deponi II, er funnet kvikkleire i grunnen. Flere nasjonale og regionale erfaringer gir grunnlag for teknikerens anbefaling om ikke å aktivt drive jordforbedring eller dyptgående drift/dyrking på området. Dette begrenser bruksmulighetene for grunnen vesentlig. Dialogen med kommunen videreføres for å finne en akseptabel løsning for de 40 dekarene som er berørt. I påvente av en varig løsning er det sådd graseng for å forebygge avrenning og nytt oppkomme av underliggende søppel.

Vi plantet 10 dekar med gran etter at RV 710 Bjugn/Indre Fosen ble ferdigstilt

FOSEN OG VARGHIET SKOGER I TRØNDELAG

Norges Vels formål for Varghiet er å utøve aktivt og bærekraftig eiendoms- og næringsutviklingsarbeid i samarbeid med lokale aktører i landsdelen. Vi skal utvikle, forvalte og drifte skogen på en skogfaglig og bærekraftig måte i samarbeid med lokale skogaktører, samt videreutvikle flerbruksområder i skogen så de blir attraktive for friluftsliv, jakt og fiske.

Kommunene gjennomfører taksering av viltbestand før jakten starter og legger føring på uttak. Vi ser økning i hjortestammen, men nedgang i slaktevekt for elg. Viltforvaltningen har bestemt at elgstammen skal reduseres på sikt, for å sikre bedre vinterbeite og få elgen i bedre kondisjon. I 2020 ble det gjennomført jakt av tre ulike jaktlag, og vi fylte kvotene. Det er observert mer jerv i området det siste året og sommeren 2020 hadde vi en bjørn innom på Varghiet. Vi får utbetalt andel av fiskerettigheter for laksefiske i Nordelva, der Stjørna JFF står for fiskekortsalg. Resten av Varghiets tjern og fiskevann inngår i Bjugn kommunes fiskekortordning.

For Varghiet skoger er det ikke avvirket skog i 2020. Etter at veiutbyggingen av RV 710 Bjugn/Indre Fosen ble ferdigstilt i mai måned plantet vi 10 dekar med gran.

Vindkraftanlegget på Storheia fikk sin konsesjon i august 2013 og anleggsarbeidet er ferdigstilt i 2020. Varghiets areal som inngår i vindkraftverkets planområde blir fradelte hovedbruket som egen festetomt slik at eiendomsskatten på installasjonene utlignes Fosen Vind DA. Varghiet mottar som en av grunneierne en mindre leiesum årlig, basert på produserte kraftinntekter fra vindparken.

Vorphaugen gård ble solgt til en privat eier ved utgangen av 2019. På grunn av manglende tilgang på kapital for kjøper ble det gjennomført deknings salg av gården i 2020, med uavkortet salgssum. Ny eier har bosatt seg på eiendommen og vil etablere næringsvirksomhet i samarbeid med andre næringsaktører i bygda.

www.norgesvel.no/eiendom

Kommunikasjon og medlem: Digital vekst

Kommunikasjonsavdelingen har fagansvar for organisasjonens interne og eksterne kommunikasjon. Kommunikasjonsavdelingen har også ansvar for organisasjonens medlemsarbeid, Medaljen for lang og tro tjeneste og arbeidet med Norges Vels Gründerpris. Avdelingen har totalt fire ansatte.

KOMMUNIKASJONSSTRATEGI

I 2020 ble det utarbeidet en ny kommunikasjonsstrategi for Norges Vel. Strategiens ambisjon er å skape kommunikasjon som gjør Norges Vel tydelig, synlig og nyskapende.

ØKT SYNLIGHET I SOSIALE MEDIER

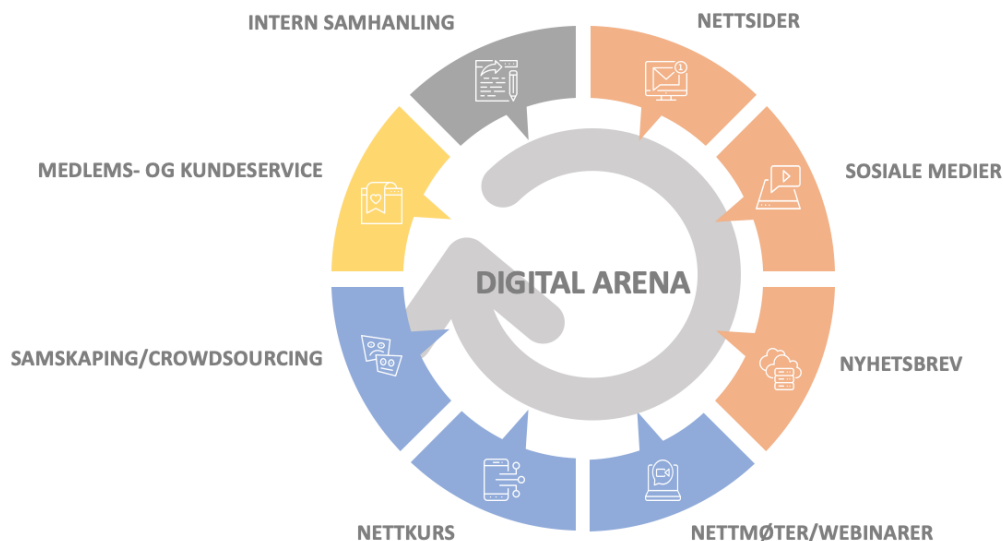
Et viktig mål for kommunikasjonsarbeidet i 2020 var å bygge Norges Vels digitale muskler. Sosiale medier er en av de mest effektive måtene å nå ut med budskap på i dagens mediesamfunn, og det har derfor vært naturlig å øke innsatsen på dette området. Avdelingen har prioritert å øke synligheten, utvikle kompetanse og jobbe ut fra en prøve- og feile strategi.

Denne satsingen har gitt resultater, og i løpet av 2020 har Norges Vel omtrent tredoblet antall følgere på Facebook blant annet. I tillegg viser de analysene vi har gjort at engasjementet rundt det vi kommuniserer har økt, samt at den kommersielle verdien av det vi deler også er mer enn doblet. I tillegg gjør en mer integrert annonsestrategi i sosiale medier at Norges Vel i dag når ut til langt flere enn kun det organiske antall følgere skulle tilsi.

DIGITAL ARENA

Ut over arbeidet med sosiale medier har en stor del av utviklingsarbeidet i avdelingen fokusert på å beskrive og utvikle Norges Vel som en digital arena. Allerede før koronaepidemien var Norges Vel godt i gang med å legge til rette for digital samskaping og kommunikasjon, men situasjonen som utviklet seg i løpet av 2020 bidro til å eskalere denne utviklingen.

Den digitale arenaen handler om hvordan ulike digitale kanaler spiller sammen, styrker og forsterker hverandre. Se modellen på neste side.

I løpet av 2020 har organisasjonen jobbet innenfor alle områdene av den digitale arenaen. Arbeidet med en egen portal for folkefinansiering av lokal og bærekraftig mat, kunsthåndverk og lokale opplevelser ble igangsatt med lansering i starten av 2021. Målet er at deler av den digitale arenaen til Norges Vel på sikt skal bidra med selvstendige og fortløpende inntekter til organisasjonen.

PROSJEKTKOMMUNIKASJON

I løpet av 2020 har kommunikasjonsavdelingen bidratt inn i en rekke av Norges Vels prosjekter. Det har vært arbeidet med både myndighetskontakt og profilering i forbindelse med arbeidet med et nasjonalt ressurscenter for fjellandbruket, egen nettside for miljøstien på Øverland gård, Norsk bruksgenbank, bistand til organisasjonens algeprosjekter, og flere av Norges Vels internasjonale prosjekter.

INFORMASJONSSTØTTE NORAD

Det ble lagt ned betydelig arbeid i 2020 for å levere en spennende og god søknad til Norad om informasjonsstøtte til et femårig prosjekt med fokus på bistand og næringsutvikling. Arbeidet ble gjort i et godt samarbeid med internasjonal avdeling. Dessverre måtte vi konstatere at Norad fikk inn søknader for dobbelt så stort beløp som skulle deles ut, og at Norges Vels søknad ikke ble prioritert. Vi mener likevel at temaet bistand og næringsutvikling burde få mye større oppmerksomhet i dagens bistandsdiskusjon, og jobber derfor videre med dette temaet og samarbeidspartnere for å reise problemstillingen.

Medaljen for lang og tro tjeneste

Norges Vel tildeler Medaljen for lang og tro tjeneste for å synliggjøre og verdsette menneskers innsats i arbeidslivet. Medaljen er en unik, tradisjonsrik påskjønnelse som bedrifter kan benytte for å hedre ansatte med minst 30 års ansettelse hos samme arbeidsgiver.

I 2020 ble det tildelt 313 medaljer til ansatte i offentlige virksomheter og 1761 medaljer til ansatte i private virksomheter, totalt 2074 medaljer. Dette er en nedgang på 346 medaljer (15 prosent) sammenlignet med 2019. Nedgangen skyldes at det på grunn av bankkrise og konjunkturedgang var færre nyansatte for 30 år siden. I tillegg kom koronapandemiens påvirkning av arbeidslivet i 2020. Andre kvartal 2020, månedene etter Covid-19 utbruddet, hadde vi en nedgang på hele 229 medaljer (44 prosent) mot samme periode 2019. Denne utviklingen bedret seg utover i året.

Det var 226 nye bedrifter som søkte om Medaljen i 2020, mot 284 året før.

STATUTTER TILPASSET UTVIKLING I ARBEIDSLIVET

I 2020 er det arbeidet med å justere statuttene for Medaljen for å tilpasse til utviklingen i arbeidslivet, endringene gjelder fra 1. januar 2021.

Færre arbeider like lenge hos samme arbeidsgiver og kravet om å ha vært ansatt ved samme arbeidsgiver er redusert fra 30 til 25 år. Medaljen skal fortsatt være den hederen i norsk arbeidsliv som henger høyest.

Mange arbeidstakere i dag er i samvirker, konsulentvirksomhet, som partner eller medeier i bedriften. Dette er en gruppe som til nå har blitt ekskludert, men som bør kunne tildeles Medaljen. Vi har derfor fjernet kravet om begrensning av arbeidstakerens eierandel i bedriften på inntil 33 prosent.

DIGITAL SØKNADSPROSESS

Mot slutten av 2020 startet arbeidet med å få på plass en digital søknadsprosess for Medaljen. Dette arbeidet ble ferdigstilt i første kvartal av 2021.

www.medaljen.no

Norges Vels Gründerpris til Lofoten Seaweed Company

Juryen utnevnte gründerne Angelita Eriksen og Tamara Singer med bedriften Lofoten Seaweed Company som vinnere av Norges Vels gründerpris 2020. Temaet for prisen var fremtidens proteiner til mat. Prisen består av Norges Vels Sølvmedalje, diplom og 25 000 kroner.

De to gründerne har tatt i bruk en gammel råvare - tare - og foredlet denne til nye og brukervennlige produkter. Angelita og Tamara har jobbet systematisk med markedstilgang og selger nå til 130 butikker i Norge og har konkrete planer for eksport til utlandet. Omsetningen har økt gradvis siden starten i 2017.

HEDERLIG OMTALE TIL TO FINALISTER

Ingmar Høgøy og Greentech Innovators vil bli en ledende aktør i den sirkulære økonomien med avfall, mikroalger og fermentering. Bedriften er nå i en dokumenteringsfase før det skal etableres et demonstrasjonsanlegg.

Lars Utseth og Attåtnæring ville bruke masken etter ølbryggingen til noe fornuftig, og kom opp med produktet Ølsprøtt – en ny type snacks. På relativt kort tid har de klart å markere seg og etablere et kommersielt marked både nasjonalt og internasjonalt.

BÆREKRAFTIG MATPRODUKSJON

Vi ønsket å finne frem til en norsk gründer med potensial for å lykkes gjennom det grønne skiftet for å bli en del av den bærekraftige matproduksjonen i 2050. Totalt kom det inn 17 forslag hvorav 9 gikk videre til juryen som hadde i oppgave å innstille en vinner av prisen, samt to finalister til hederlig omtale. Juryens innstilling ble enstemmig vedtatt av direksjonen i Norges Vel.

Det var for første gang utpekt en egen jury for Norges Vels Gründerpris. Juryen bestod av:

- Elisabeth Morthen, administrerende direktør i Gartnerhallen SA
- Inger Lise Rettedal, driver Utstein Gard / Klostergarden®
- Per Olav Skjervold, nylig pensjonert administrerende direktør i Vitenparken Campus Ås
- Hanne Frosta, kokk og matambassadør
- Marius Sandvik, seniorrådgiver Norges Vel innenfor entreprenørskap og prosjektleder for Etablerertjenesten i Follo og Østfold
- Kari Clausen, utviklingssjef i Norges Vel (juryleder)

NYSKAPING OG IGANGSETTING

Norges Vels Gründerpris skal premiere og oppmuntre til nyskaping og igangsetting. Medaljen tildeles personer som har gjort en innsats i eget lokalsamfunn, organisasjon eller bedrift - i tråd med Norges Vels visjon om livskraftige lokalsamfunn.

Norges Vels legater for næringsutvikling

Norges Vel forvalter de tre næringsutviklings-legatene Landbrukslegatet, Utdanningslegatet og Kultur- og miljølegatet som støtter prosjekter og tiltak som bidrar til nyskapende næringsutvikling innenfor naturbaserte næringer.

Legatene hadde god avkastning i 2019, og vi kunne derfor dele ut hele 900.000 kroner i 2020. Tema for utdelingen i 2020 var økt bruk av norske råvarer. Det kom inn 148 søknader fordelt på de tre legatene. Søknadene var på over 13 millioner kroner til sammen, det høyeste noensinne. Det ble delt ut 900.000 i legatmidler til 16 aktører. Her er noen smakebiter.

EKEBY GÅRDSBRYGGERI: HVETEFLAK TIL ØLPRODUKSJON

Ekeby Gårdsbryggeri er et lite, lokalt bryggeri i Moss. Der brygges det håndverksøl av nøye utvalgte råvarer, og de har eget utvalg på gården. Ekeby bruker 10 prosent importert hveteflak i produksjonen. Nå søkte de om støtte til å produsere egne hveteflak til mikrobryggeriet som ble etablert 2019. Nå har de sådd 35 dekar egen hvete, og de skal samarbeide med en mølle som kan produsere hveteflak til både egen produksjon og til salg. Det er 150 mikrobryggerier i Norge, og de fleste bruker hveteflak da produksjonen av

hveteflak er langt enklere enn produksjon av malt.

MELHUS BAKERI: SURPOMP SNACKS

Melhus Bakeri er et lite håndverksbakeri i Melhus. Bakeriet ble etablert i 1914 og ivaretar både tradisjoner og nyskapende utvikling. I dag brukes alt for lite norskprodusert mel i produkter til mennesker, det meste går til dyrefor. Derfor ønsket de å produsere et produkt av norsk mel for kommersielt salg. I tillegg ønsket de å finne en måte å gjenbruke surdeigsrester fra brødbaking for å redusere matsvinn. Melhus bakeri søkte derfor støtte til å utvikle en ny type snacks «Surpomp» ved bruk av blant annet surdeigsrester fra eget bakeri. Produktet ble lansert høsten 2020, og er nå i salg. Bærekraft, gjenbruk, matutnyttelse og miljø har vært viktige aspekter i prosjektet.

LIAN RESTAURANT: SMØRBART GRØNNSAKSPÅLEGG

Lian Restaurant er en av Trondheims eldste og mest særegne restauranter. De søkte legatmidler for å heve de ansattes kompetanse innenfor sinking og bruk av ville nyttevekster og fermentering av grønnsaker for salg i dagligvare og storkjøkken. Restauranten ønsket med dette å få et bedre fotfeste i markedet for å finne flere inntektskilder. Syv ansatte deltok på kurs, og var dermed også sysselsatt i en periode med permitteringer som følge av korona-epidemien. I etterkant av kursene er det utviklet oppskrifter og fremgangsmetoder for å lage et smørbart grønnsakspålegg.

En ideell og uavhengig medlemsorganisasjon

Det Kongelige Selskap for Norges Vel er en ideell og uavhengig medlemsorganisasjon etablert i 1809, og er Norges eldste landsomfattende organisasjon. Norges Vel skaper bærekraftige arbeidsplasser og produkter innenfor mat, landbruk og marine næringer. Målet er å fremme livskraftige lokalsamfunn både nasjonalt og internasjonalt. Metodene er de samme som ved etableringen for mer enn 200 år siden: Samarbeid, kunnskapsdeling og entreprenørskap.

Per 31.12.20 har Norges Vel 29 ansatte og seks prosjektansatte, hvorav de fleste holder til på hovedkontoret på Hellerud gård i Lillestrøm kommune. Vi har også regionskontor i Bergen og landkontor i Tanzania og Mosambik.

NORGES VELS VISJON

Livskraftige lokalsamfunn

NORGES VELS MISJON

I samarbeid og dialog med våre medlemmer skal vi skape lokale bærekraftige arbeidsplasser og produkter innenfor mat, landbruk og marine næringer i nært samspill med offentlige og private samarbeidspartnere.

NORGES VELS LØFTE

Vi skal knytte de globale bærekraftsmålene til lokalsamfunnenes behov for økt lokal verdiskaping og fremtidsrettede arbeidsplasser.

VÅRE VERDIER

Vi fremmer bærekraftig utvikling bygget på et sosialt, miljømessig og økonomisk fundament. Vi tror på deltakende demokrati, rettferdig fordeling og likestilling.

UTVIKLINGSARBEIDET I NORGE

Norges Vel skal være en fremtidsrettet igangsetter og utvikler av lønnsom og ansvarlig næringsvirksomhet innenfor mat, landbruk og marine næringer. Vi skal spesielt rette oppmerksomheten mot FNs bærekraftsmål 12 om ansvarlig forbruk og produksjon.

UTVIKLINGSARBEIDET INTERNASJONALT

Norges Vel skal i partnerskap lede og delta i prosjekter som styrker lokale næringer innen mat, landbruk og akvakultur. Vårt internasjonale arbeid retter seg spesielt mot tre av FNs bærekraftsmål: Mål 2 om å utrydde sult og bidra til matsikkerhet, mål 8 om anstendig arbeid og økonomisk vekst, og mål 17 om samarbeid for å nå målene.

EIENDOMSFORVALTNING

Forvaltning av eiendom for Norges Vel er både verdibasert og økonomisk betinget. Norges Vel skal ha en økonomisk bærekraftig eiendomsdrift tilrettelagt for organisasjonens satsningsområder. Eiendomsforvaltningen skal støtte opp under FNs bærekraftsmål 12 om ansvarlig forbruk og produksjon.

HEDERSPRISER OG LEGATER

Norges Vel tildeler Medaljen for lang og tro tjeneste for å synliggjøre og hedre menneskers innsats i arbeidslivet. Årlig tildeler vi også Norges Vels Gründerpris for å oppmuntre og motivere til bærekraftig gründerskap i Norge. I tillegg forvalter og tildeler vi midler fra tre næringsutviklingslegater.

GEOGRAFISKE OMRÅDER

I Norge arbeider vi med prosjekter over hele landet. Internasjonalt følger vi norske utviklingspolitiske og andre utenrikspolitiske prioriteringer med tanke på geografiske satsningsområder. Hovedfokuset for det langsiktige internasjonale arbeidet er i øst- og sørlige Afrika.

SAMFUNNSANSVAR

Våre prosjekter skal bidra til bærekraftige arbeidsplasser og produkter i lokalsamfunn. Vårt arbeid er spesielt relatert til FNs globale bærekraftsmål 2, 8, 12 og 17. Vi er opptatt av å styrke kvinners deltakelse og likestilling, og i alle våre prosjekter oppmuntret vi til lik involvering av kjønnene både i forretningsdrift, organisering og eierskap. Norges Vel har nulltoleranse mot korrupsjon og jobber bevisst for å bekjempe dette, både i egen organisasjon og i de landene vi arbeider. Norges Vel er sertifisert Miljøfyrtårn, og har gjennomført en rekke tiltak for å gjøre driften mer miljøvennlig.

ØKONOMI

Som ideell organisasjon er det et mål at virksomheten skal være i økonomisk balanse og at overskuddet tilbakeføres til nye utviklingsprosjekter som bidrar til livskraftige lokalsamfunn. Det arbeides kontinuerlig med å styrke organisasjonens økonomiske handlingsrom.

STYRE OG LEDELSE

Norges Vel er organisert som en forening, og er en medlemsorganisasjon der representantskapet er øverste organ. Representantskapet består av en representant for hver av organisasjonene som er medlem, 18 representanter for de personlige medlemmene, direksjonens medlemmer, samt fire representanter valgt av og blant Norges Vels ansatte. Direksjonen er styret i Norges Vel og ledes av preses. Direksjonen og preses velges av representantskapet. Direksjonen ansetter administrerende direktør.

VEDTEKTER

Vedtektene inneholder grunnleggende regler for hvordan Norges Vel skal drives og styres.

www.norgesvel.no/vedtekter

KONGELIG BESKYTTER

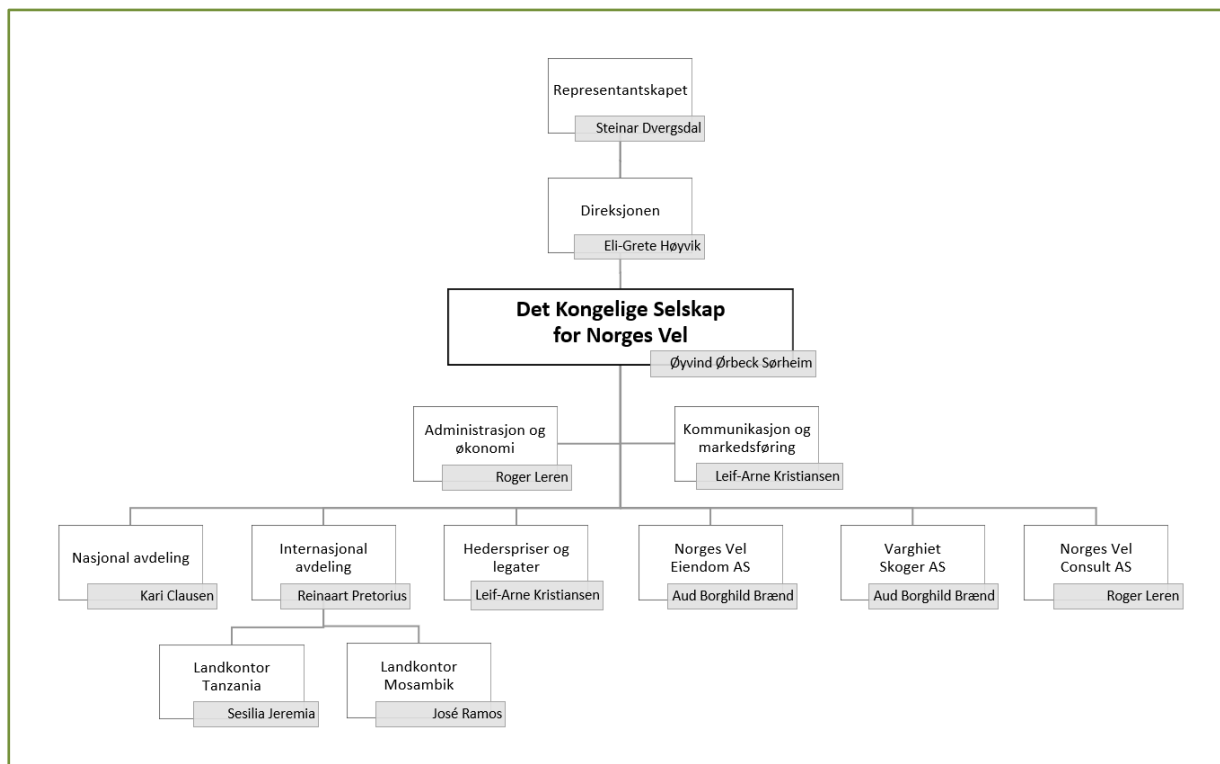
H.M. Dronning Sonja er organisasjonens høye beskytter i perioden 01.01.20. – 31.12.24. Det søkes om beskytterskap hos Det Kongelige Hoff hvert femte år.

MEDLEMSORGANISASJONEN

31. desember 2020 hadde Norges Vel 28 organisasjonsmedlemmer og 382 personlige medlemmer. Norges Vel har fire æresmedlemmer per 31.12.20: Tor Breen, Johan Buttedahl, Thorvald Hillestad og Kristian Kaus.

www.norgesvel.no/medlem

Organisasjonsstruktur per 31.12.2020

Norges Vels styrende organer

REPRESENTANTSKAPET 2020

Grunnet koronapandemien ble det innkalt til et forenklet og elektronisk representantskapsmøte 3. juni 2020. Representantskapets medlemmer hadde i forkant gitt sitt samtykke til avholdelse av et forenklet møte. Godkjenning av vedtak og stemmeavgivelse ved valg ble gjennomført elektronisk per e-post. Det var 31 stemmeberettigede representanter som deltok.

ORGANISASJONSMEDLEMMER I REPRESENTANTSKAPET PER 3. JUNI 2020

4H Norge	Norges Bondelag	Norske Felleskjøp SA
NBBL Norske Boligbyggelags	Norges Bygdekvinnelag	Nortura SA
Landsforbund SA	Norges Bygdeungdomslag	Økologisk Norge
NIBIO Norsk institutt for bioøkonomi	Norges Fiskarlag	Selvaag Gruppen
Coop Norge SA	Norges Husflidslag	Stiftelsen Norsk Hestesenter
Den norske veterinærforening	Norges Skogeierforbund	Sunnmørsmat
Det norske skogselskap	Norsk Bonde- og Småbrukarlag	TINE SA
Det Norske Travselskap	Norsk Fjørfelag	Vestfold Landbrukselskap
Landkreditt bank	Norsk Landbruksrådgiving	Øverland Andelslandbruk
Norges Birøkerlag	Norsk Sau og Geit	

PERSONLIGE MEDLEMMER I REPRESENTANTSKAPET ETTER REPRESENTANTSKAPSMØTET 2020

Siri Ingeborg Bruem
Per-Asbjørn Andvik
Knut Arne Strømøy
Arne Wikan
Sigrun Røstad
Hilde Hjelt
Eivind Mjærum
Karianne Burhol
Michael Angstreich

Sunni G. Aamodt
Knut Bjella
Inga Kvalbukt
Asbjørg Fyhn
Knut Røflo
Diana Ekren Grundt
Hanne Frosta
Hans Bøhle Aarhus
Trond Gjessing

NORGES VELS REPRESENTANTER ETTER REPRESENTANTSKAPSMØTET 2020

Henriette Vivestad til 31.07.20
Evelyn Mella fra 01.08.20
Tore Filbakk

Anita Sæbø
Ivar Jahren-Berg

DIREKSJONEN ETTER REPRESENTANTSKAPSMØTET 2020

Eli Grete Høyvik

Daglig leder Interplan AS
Preses/styreleder fra 2016
Direksjonsmedlem fra 2015

Trond Rafoss

forsker, gründer og daglig leder i bedrifter
innenfor havbruk, fiske og akvakultur
Direksjonsmedlem fra 2019

Lars Fredrik Stuve

bonde og tidligere administrerende direktør i
Norske Felleskjøp
Direksjonsmedlem fra 2019

Elisabeth Grændsen

Økonomi- og administrasjonssjef i Stiftelsen
Norsk Folkemuseum
Visepreses/nestleder fra 2016
Direksjonsmedlem fra 2015

Ragnhild Bjelland-Hanley

Seniorrådgiver fornybar energi
Ansattvalgt direksjonsmedlem fra 2019

Gunn Jorunn Sørum

Rådgiver organisasjon og kommunikasjon,
Gartnerhallen
1. vara fra 2018

Steinar Dvergsdal

Driver melkeproduksjon og eiendomsselskaper
Ordfører i representantskapet fra 2015

NORGES VELS LEDELSE I 2020

Øyvind Ørbeck Sørheim

Administrerende direktør

Kari Clausen

Utviklingssjef Norge

Reinaart Pretorius

Utviklingssjef internasjonalt

Leif-Arne Kristiansen

Kommunikasjonssjef

Aud Borghild Brænd

Eiendomssjef
Daglig leder i Norges Vel Eiendom AS og
Varghiet Skoger AS

Roger Leren

Økonomisjef
Daglig leder i Norges Vel Consult AS

**Konsernregnskap
for**

**Det Kgl. Selskap for Norges Vel Konsern
pr 31. desember 2020**

Foretaksnr. 965208739

Årsberetning 2020

Generelt om virksomheten

Det Kongelige Selskap for Norges Vels (Norges Vel) formål, visjon og verdier fremmes gjennom aktivitetene som gjennomføres i Norge og i utvalgte samarbeidsland. Utvikling av livskraftige lokalsamfunn er organisasjonens visjon. Målet er å skape lokale bærekraftige arbeidsplasser og produkter innenfor mat, landbruk og marine næringer.

Det Kongelige Selskap for Norges Vel har hovedkontor i Skedsmo. I tillegg er det regionskontorer i Bergen Tanzania og Mosambike. Våre utenlandskontor er registrert som en internasjonal frivillig organisasjon i tråd med landets lovgivning.

Selskapet har tre datterselskap som inngår i dens konsernregnskap. Norges Vel Eiendom AS ble etablert i 1998 for å forvalte og utvikle Norges Vel eiendommer. Norges Vel Consult AS ble opprettet i 1990. Norges Vel Consult vil med utgangspunkt i Norges Vels kompetansebase arbeide med konkurranseutsatte konsulentoppdrag i Norge og internasjonalt. I 2014 overtok vi Varghiet Skoger AS som er en skogs- og næringseiendom på Fosen.

Utvikling i resultat og stilling samt sentrale risikoer og usikkerhetsfaktorer

Konsernet	jan-des 20	jan-des 19	jan-des 18
Driftsinntekter	95 255 535	75 429 887	78 763 353
Driftsresultat	-1 021 402	-2 783 564	3 260 472
Årsresultat	714 998	-530 379	2 451 729
	31.12.jan-des 20	31.12.jan-des 19	31.12.jan-des 18
Balansesum	127 117 740	135 693 308	121 519 647
Egenkapital	94 111 043	93 396 044	93 926 423
Egenkapitalprosent	74,0%	68,8%	77,3%
Rentedekningsgrad	23 846	-12 805	1 688 967

Driftsinntektene i konsernet endret seg fra 75,4 mill. kr i fjor til 95,3 mill. kr i år, en økning på 26,3 %. Årsresultatet ble 0,7 mill. kr. mot -0,5 mill. kr i fjor, en reduksjon på -234,8 %. Hovedårsakene til resultatforbedringen er økningen av den internasjonale porteføljen.

Morselskapet	jan-des 20	jan-des 19	jan-des 18
Driftsinntekter	77 914 059	59 849 357	59 850 894
Driftsresultat	158 437	-2 354 515	1 602 464
Årsresultat	1 376 095	-230 284	716 858
	31.12.jan-des 20	31.12.jan-des 19	31.12.jan-des 18
Balansesum	118 565 444	129 414 089	114 522 144
Egenkapital	89 500 064	88 123 970	88 354 253
Egenkapitalprosent	75,5%	68,1%	77,2%
Rentedekningsgrad	45 802	-5 689	0

Driftsinntektene i morselskapet endret seg fra 59,8 mill. kr i fjor til 77,9 mill. kr i år, en økning på 30,2 %. Årsresultatet ble 1,4 mill. kr. mot -0,2 mill. kr i fjor, en reduksjon på -697,6 %.

Det har ikke inntruffet andre forhold etter regnskapsårets slutt som har betydning for regnskapet.

Årsregnskapet gir en rettvise oversikt over utviklingen i foretaket, for resultatet i regnskapsåret og stillingen ved regnskapsårets slutt.

Årsberetning 2020

Fortsatt drift

Årsoppgjøret er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Det bekreftes herved at forutsetningen om fortsatt drift er til stede.

Selskapets økonomisk og finansiell stilling kan beskrives som tilfredsstillende

Forsknings- og utviklingsaktiviteter

Konsernet og morselskapet driver med utviklingsaktiviteter, og har hatt slike aktiviteter i regnskapsåret.

Investeringer, finansiering og likviditet (konsernet)

De samlede utbetalinger for investeringer i varige driftsmidler i regnskapsåret var - 1,1 mill. kr. De samlede utbetalinger for investeringer i aksjer var 0 mill. kr. De samlede utbetalinger for andre investeringsaktiviteter var 0. Med fradrag for innbetalinger etter salg av tilsvarende eiendeler, er netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter på - 1,1 mill kr .

Konsernets likviditetsbeholdning per 31.12. i regnskapsåret var 56,1 mill. kr. Konsernets evne til egenfinansiering av investeringer er god, og konsernet hadde en negativ kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter i regnskapsåret på -0,0 mill. kr.

Konsernets kortsiktig gjeld utgjorde pr. 31.12. i regnskapsåret 100,0 % av samlet gjeld i selskapet, sammenlignet med 21,3 % pr. 31.12. i fjor. Selskapets finansielle stilling er god.

Totalkapitalen i konsernet var pr. 31.12. i regnskapsåret 127,1 mill kr, sammenlignet med 135,7 mill. kroner pr 31.12. året før. Egenkapitalandelen i konsernet pr. 31.12. i regnskapsåret var 74,04 %, sammenlignet med 74,04 % pr. 31.12. i fjor.

Investeringer, finansiering og likviditet (morselskapet)

De samlede utbetalinger for investeringer i varige driftsmidler i regnskapsåret var 0,3 mill. kr. De samlede utbetalinger for investeringer i aksjer var 6 mill. kr. De samlede utbetalinger for andre investeringsaktiviteter var 0. Med fradrag for innbetalinger etter salg av tilsvarende eiendeler, er netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter på - 6,3 mill kr.

Morselskapets likviditetsbeholdning per 31.12. i regnskapsåret var 36,7 mill. kr. Morselskapets evne til egenfinansiering av investeringer er god, og morselskapet hadde en positiv kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter i regnskapsåret på 0,0 mill. kr.

Morselskapets kortsiktig gjeld utgjorde pr. 31.12. i regnskapsåret 100,0 % av samlet gjeld i morselskapet, sammenlignet med 19,4 % pr. 31.12. i fjor. Morselskapets finansielle stilling er god.

Totalkapitalen i morselskapet var pr. 31.12. i regnskapsåret 118,6 mill. kr, sammenlignet med 129,4 mill. kroner pr 31.12. året før. Egenkapitalandelen i morselskapet pr. 31.12. i regnskapsåret var 75,49 %, sammenlignet med 75,49 % pr. 31.12. i fjor.

Årsberetning 2020

Arbeidsmiljø og personale

Arbeidsmiljøet betraktes som godt, og det iverksettes løpende tiltak for å sikre et godt arbeidsmiljø. Det er en arbeidsmiljøgruppe i organisasjonen med representanter fra både arbeidsgiver- og arbeidstakersiden. Gruppen skal bidra aktivt til et godt og forsvarlig arbeidsmiljø i Norges Vel, herunder behandle planer og tiltak som følger av:

- Arbeidsmiljøundersøkelsen, som gjennomføres annethvert år,
- Bedriftshelsetjenesten og vernetjenesten
- Miljøfyrtårnsarbeidet

Sykefraværet i selskapet var i 2020 var på 4,86 prosent mot 1,94 prosent i 2019. Det er ikke rapportert alvorlige ulykker eller skader.

Likestilling mellom kjønnene

Det er en god kjønnsbalanse i organisasjonen. Kjønnsfordelingen for de ansatte er 50/50. Norges Vels ledergruppe består av seks personer, to kvinner og fire menn (inkludert administrerende direktør). Direksjonen har fem faste medlemmer, hvorav tre er kvinner (preses og visepreses).

Det er gjort en kartlegging av lønn fordelt på de to kjønnene. Denne har ikke avdekket noen systematiske forskjeller. Dersom man ser ledergruppen under ett, tjener de mannlige lederne 2,9%prosent mer enn de kvinnelige. Dersom administrerende direktør holdes utenfor og man kun ser på mellomlederne, tjener kvinnene 4,9 prosent mer enn mennene. Når det gjelder de øvrige ansatte, tjener menn 1,3 prosent mer enn kvinnene, men ser vi på kategorien seniorrådgiver, som er den stillingskategorien flest sorterer under, tjener kvinner 1,3% prosent mer enn mennene.

Ved utgangen av 2020 var det kun én ansatt som var i midlertidig stilling og dette var en mannlige ansatt. Det var to ansatte som jobbet deltid (henholdsvis 70 og 90%), begge etter eget ønske. En kvinnelig ansatt var i foreldrepermisjon deler av året.

I 2020 ble det gjennomført en kompetansekartlegging i Norges Vel og det er laget en plan for kompetanseheving framover. Kompetansehevende tiltak vil først og fremst ta utgangspunkt i Norges Vels behov og være knyttet til avdelinger og stillinger, men kjønn vil være et moment når man framover rapporterer på kompetansehevende tiltak for å sikre at dette ikke skaper grobunn for manglende likestilling i framtiden.

Kartleggingen som er gjort av likestilling så langt, indikerer ikke at det er behov for å iverksette spesielle tiltak for å fremme likestillingen i Norges Vel.

Norges Vels etiske retningslinjer slår fast at «I Norges Vel er alle likeverdige uavhengig av stilling i organisasjonen, kjønn, seksuell legning, etnisk tilhørighet, alder, livssyn eller politisk tilhørighet. Alle ansatte skal behandles med respekt». Norges Vel har flere kanaler for å fange opp risiko for eller faktisk diskriminering, blant annet regelmessige arbeidsmiljøundersøkelser og vernerunder, en bedriftshelsetjeneste som også tar opp arbeidsmiljø og en egen rutine for varsling av kritikkverdige forhold.

Miljørapport

Landbruksdriften er basert på miljø- og gjødselsplan og drives for øvrig i samsvar med Kvalitetssystemer i landbruket (KSL) og øvrige lovpålagte regler. I 2014 ble Norges Vel sertifisert

Årsberetning 2020

som Miljøfyrtårn, og Norges Vel ble re-sertifisert i 2018 på bakgrunn av de miljøforbedrende tiltakene som er gjennomført i løpet av perioden. Driften forurenses i liten grad det ytre miljøet.

Effekt av Covid-19

De største økonomiske effektene av koronasituasjonen var tap av inntekter fra medaljeutdelinger og fra utleievirksomheten. Enkelte leietakere mistet sine inntekter klarer ikke å dekke sine faste kostnader, herunder husleie. Vi og våre berørte leietagere vil bli noe kompensert gjennom krisepakken fra myndighetene. Vi fikk ingen betydelige økonomiske tap i utviklingsarbeidet. Vi har foreløpig ikke sett noen utsikter som medfører store tap nå i 2021.

Årsresultat og disponering av årsoverskudd i morselskapet

Styret foreslår følgende disponering av årsoverskuddet, som er på kr 1 376 095:

Fremført udekket tap	1 376 095
Totalt	1 376 095

SKJETTEN den 22 april 2021

Eli-Grete Høyvik
Preses

Elisabeth Grændsen
Styremedlem

Lars Fredrik Stuve
Styremedlem

Trond Rafoss
Styremedlem

Ragnhild Bjelland-Hanley
Styremedlem

Øyvind Ørbeck Sørheim
Daglig leder

Resultatregnskap

Morselskap			Konsernet	
2020	2019	Note	2020	2019
DRIFTSINNEKTER OG DRIFTSKOSTNADER				
Driftsinntekter				
11 473 421	12 054 307	1	15 595 903	15 887 170
66 440 638	47 795 050	1,2	79 659 632	59 542 717
77 914 059	59 849 357		95 255 535	75 429 887
Driftskostnader				
53 678 858	37 871 331	14	58 517 818	39 395 815
20 387 091	19 869 958	3	23 904 464	23 504 759
368 421	310 711	6	2 620 106	2 684 540
3 321 251	4 151 873	3,15	11 234 550	12 628 337
77 755 621	62 203 872		96 276 938	78 213 451
158 437	(2 354 515)		(1 021 402)	(2 783 564)
FINANSINNEKTER OG FINANSKOSTNADER				
Finansinntekter				
66 118	174 026	4	514 766	286 139
1 275 810	1 989 419	4	1 347 712	2 009 384
1 341 927	2 163 445		1 862 478	2 295 523
Finanskostnader				
3 011	3 978	4	3 011	4 110
121 259	35 235	4	123 066	38 228
124 270	39 213		126 077	42 338
1 217 658	2 124 232		1 736 401	2 253 185
1 376 095	(230 284)		714 998	(530 379)
0	0	5	0	(0)
1 376 095	(230 284)		714 998	(530 379)
1 376 095	(230 284)		714 998	(530 379)
1 376 095	(230 284)		714 998	(530 379)
OVERFØRINGER OG DISPONERINGER				
0	0		0	0
1 376 095	0		714 998	0
0	(230 284)		0	(530 379)
1 376 095	(230 284)		714 998	(530 379)

Balanse pr. 31. desember 2020

Morselskap		Konsernet		
2020	2019	Note	2020	2019
EIENDELER				
ANLEGGSMIDLER				
Varige driftsmidler				
13 653 926	13 653 926			
0	0	6	38 097 996	42 698 525
425 085	615 997		5 136 587	1 697 784
14 079 011	14 269 923		504 947	853 464
			43 739 530	45 249 773
Finansielle anleggsmidler				
28 650 000	28 650 000	7	0	0
127 942	127 942	8	127 942	127 942
0	0		72 122	75 173
28 777 942	28 777 942		200 064	203 115
42 856 953	43 047 865		43 939 594	45 452 888
OMLØPSMIDLER				
Fordringer				
2 514 338	3 398 508		4 729 880	4 813 701
984 366	(332 052)		1 919 226	146 945
15 158 399	12 246 277	9	0	0
18 657 104	15 312 734		6 649 106	4 960 646
Investeringer				
19 229 292	18 549 999	8	19 229 292	18 549 999
1 162 508	1 217 426	8	1 162 508	1 217 426
20 391 800	19 767 425		20 391 800	19 767 425
36 659 588	51 286 065	10	56 137 239	65 512 348
75 708 491	86 366 224		83 178 146	90 240 420
118 565 444	129 414 089		127 117 740	135 693 308

Balanse pr. 31. desember 2020

Morselskap		Konsernet		
2020	2019	Note	2020	2019
EGENKAPITAL OG GJELD				
EGENKAPITAL				
Innskutt egenkapital				
0	0		0	0
0	0		0	0
Opptjent egenkapital				
89 500 064	88 123 970	11	94 111 043	93 396 044
0	0		0	0
89 500 064	88 123 970		94 111 043	93 396 044
89 500 064	88 123 970		94 111 043	93 396 044
89 500 064	88 123 970		94 111 043	93 396 044
GJELD				
LANGSIKTIG GJELD				
Avsetning for forpliktelser				
0	0	12	0	0
0	33 284 198	16	0	33 284 198
0	33 284 198		0	33 284 198
0	33 284 198		0	33 284 198
KORTSIKTIG GJELD				
2 779 885	1 792 394		6 638 478	2 570 833
1 771 479	2 401 905		1 309 132	2 650 800
0	300 000	13	0	0
24 514 015	3 511 622	16	25 059 087	3 791 432
29 065 380	8 005 921		33 006 697	9 013 065
29 065 380	41 290 119		33 006 697	42 297 263
118 565 444	129 414 089		127 117 740	135 693 308

Hellerud 22 april 2021

Eli-Grete Høyvik
Preses

Lars Fredrik Stuve

Trond Rafoss

Øyvind Ørbeck Sørheim
Administrerende Direktør

Ragnhild Bjelland-Hanley

Elisabeth Grændsen

Kontantstrømoppstilling

	Konsernet		Morselskap	
	2020	2019	2020	2019
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter				
Resultat før skattekostnad	714 998	(530 379)	1 376 095	(230 284)
- Periodens betalte skatt	0	0	0	0
+ Tap / - Vinning ved salg av anleggsmidler	(624 375)	(1 378 470)	463 226	(1 375 215)
+ Ordinære avskrivninger	2 620 106	2 684 540	368 421	310 711
+/- Endring i kundefordringer	83 821	410 898	(2 027 952)	(2 175 923)
+/- Endring i leverandørgjeld	4 067 645	550 577	987 491	365 816
+/- Endring i andre tidsavgrensingsposter	(15 130 493)	14 665 055	(14 528 649)	15 473 034
= Nto. kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	(8 268 297)	16 402 221	(13 361 367)	12 368 139
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter				
- Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	1 109 863	2 357 413	1 265 110	343 410
- Utbet. ved kjøp av aksjer og andeler	0	6 005 000	0	6 005 000
- Utbetalinger ved kjøp av andre investeringer	(3 051)	(11 973)	0	0
= Nto. kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	(1 106 812)	(8 350 439)	(1 265 110)	(6 348 410)
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter				
= Nto. kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	0	0	0	0
= Netto endring i kontanter mv	(9 375 109)	8 051 781	(14 626 478)	6 019 729
+ Beholdning av kontanter 01.01.				
Kontantbeholdning IB	65 512 348	57 460 567	51 286 065	45 266 336
Sum + Beholdning av kontanter 01.01.	65 512 348	57 460 567	51 286 065	45 266 336
= Kontantbeholdning 31.12.	56 137 239	65 512 348	36 659 588	51 286 065
Kontantbeholdning mv framkommer slik:				
Kontanter og bankinnskudd pr 31.12.				
Kontanter pr 31.12.	55 273 953	64 596 123	35 796 302	50 369 840
Sum Kontanter og bankinnskudd pr 31.12.	55 273 953	64 596 123	35 796 302	50 369 840
+ Skattetrekkingskudd o.l. pr 31.12.	863 286	916 225	863 286	916 225
= Beholdning av kontanter mv 31.12.	56 137 239	65 512 348	36 659 588	51 286 065

Noter

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk, herunder norske regnskapsstandarder.

Konsolideringsprinsipper

Datterselskaper blir konsolidert fra det tidspunkt kontrollen er overført til konsernet (oppkjøpstidspunktet).

I konsernregnskapet erstattes posten aksjer i datterselskap i selskapsregnskapet med datterselskapets eiendeler og gjeld. Konsernregnskapet utarbeides som om konsernet var en økonomisk enhet. Transaksjoner, urealisert fortjeneste og mellom værende i konsernet elimineres.

Kjøpte datterselskaper regnskapsførers i konsernregnskapet basert på morselskapets anskaffelseskost. Anskaffelseskost tilordnes identifiserbare eiendeler og gjeld i datterselskapet, som oppføres i konsernregnskapet til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Eventuell merverdi ut over hva som kan henføres til identifiserbare eiendeler og gjeld, balanseføres som goodwill. Goodwill behandles som en residual og balanseføres med den andelen som er observert i oppkjøpstransaksjonen.

Klassifisering av balanseposter

Eiendeler bestemt til varig eie og bruk klassifiseres som anleggsmidler. Eiendeler som er tilknyttet varekretsløpet, klassifiseres som omløpsmidler. Fordringer klassifiseres som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales i løpet av ett år. For gjeld legges samme kriterier til grunn for å skille mellom langsiktig og kortsiktig gjeld. Første års avdrag på langsiktig gjeld og langsiktige fordringer klassifiseres likevel ikke som kortsiktig gjeld eller omløpsmiddel.

Anskaffelseskost

Anskaffelseskost for eiendelen omfatter kjøpesummen for eiendelen med fradrag for rabatter o.l. og med tillegg for direkte kjøpsutgifter som frakt, toll, ikke refunderbare offentlige avgifter og andre direkte utgifter til anskaffelsen.

Inntektsføring

Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet. Tjenester inntektsføres i takt med utførelsen. Andelen av salgsinntekter som knytter seg til fremtidige serviceytelser, balanseføres som uopptjent inntekt ved salget og inntektsføres deretter i takt med levering av ytelsene.

Salgsinntekter

Inntekter ved salg av varer og tjenester vurderes til virkelig verdi av vederlaget på transaksjonstidspunktet, redusert med merverdiavgift, rabatter, avslag og returnerte varer. Tjenester blir inntektsført i takt med utførelsen. Resultatføring av vederlaget skjer når produktet er overlevert kunde, og det ikke er uoppfylte forpliktelser som kan påvirke kundens aksept av produktet. Levering anses å være foretatt når produktet er levert på avtalt sted, og risiko for tap og ukurans er overført til kunden. Avsetninger for reklamasjoner, returer og eventuelle kvantumsrabatter skjer på bakgrunn av erfaringstall fra tidligere perioder.

Leieinntekter av fast eiendom

Inntekter fra utleie av fast eiendom inntektsføres med den del av leieinntektene som gjelder leie innenfor regnskapsåret. Ved leiefritak eller rabattert leie en periode, blir leieinntekten for den resterende leieperioden fordelt lineært over hele leieperioden. Balanseført verdi av fremtidige leiebetalinger som oppstår ved leiefritak eller rabatt vurderes til virkelig verdi slik som beskrevet

Noter

under verdsettelse av fordringer. Avtaler som inneholder leiejusteringer fastsatt etter prisindekser over leieperioden er ikke regnet som rabatt ved vurdering av inntektsføring av leieinntekter.

Varige driftsmidler

Tomter avskrives ikke. Andre varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært over driftsmidlenes forventede utnyttbare levetid. Når det senere er en indikasjon på at levetiden til et driftsmiddel avviker fra det som er lagt til grunn ved anskaffelsen, og avviket er betydelig, endres avskrivningsplanen, og gjenværende balanseført verdi fordeles over det nye estimatet på levetid. Vedlikehold av driftsmidlene kostnadsføres, mens påkostninger og forbedringer tillegges kostpris på driftsmiddelet og avskrives i takt med driftsmiddelet. Det betyr blant annet at ved kjøp av brukt driftsmiddel trekkes skillet mellom vedlikehold og påkostning/forbedring i forhold til driftsmiddelets stand på anskaffelsestidspunktet.

Leide (leasede) driftsmidler balanseføres som driftsmiddel hvis leiekontrakten anses som finansiell.

Nedskrivning av anleggsmidler

Ved indikasjon på at balanseført verdi av et anleggsmiddel er høyere enn virkelig verdi, foretas det test av verdifall. Testen foretas for det laveste nivå av anleggsmiddel som har selvstendige kontantstrømmer. Hvis balanseført verdi er høyere enn både salgsverdi og bruksverdi, foretas en nedskrivning til det høyeste av salgsverdi og gjenvinnbart beløp.

Tidligere nedskrivninger reverseres hvis forutsetningene for nedskrivningen ikke lenger er tilstede, med unntak for tidligere nedskrivning av goodwill.

Aksjer i datterselskap

Datterselskap er selskap der morselskapet har kontroll, og dermed bestemmende innflytelse på enhetens finansielle og operasjonelle strategi, normalt ved å eie mer enn halvparten av den stemmeberettigede kapitalen. Oversikt over selskap som er datterselskap er angitt i nummerert note til regnskapet.

Aksjer i datterselskaper vurderes etter kostmetoden i selskapsregnskapet. Kostprisen økes når morselskapet tilfører datterselskapet økt egenkapital ved kapitalutvidelse, eller når det gis konsernbidrag fra morselskapet til datterselskapet. Mottatt utbytte og konsernbidrag resultatføres i utgangspunktet som inntekt, men bare i den grad mottatt utbytte og konsernbidrag ikke i vesentlig grad overstiger vår andel av opptjent egenkapital i selskapet i vår eiertid. Mottatt utbytte som etter denne vurderingen ikke blir inntektsført, vil føres som en reduksjon av anskaffelseskost. Morselskapet regnskapsfører utbytte og konsernbidrag det samme året som datterselskapet avsetter beløpet.

Andre anleggsaksjer og andeler

Aksjene vurderes til laveste verdi av historisk kostpris og antatt salgsverdi.

Investeringer i børsnoterte aksjer

For kortsiktige investeringer i børsnoterte aksjer brukes markedsverdiprinsippet. Verdien i balansen tilsvarer markedsverdien av investeringene pr. 31.12. Mottatt utbytte, og realiserte og urealiserte gevinster/tap, resultatføres som finansposter.

Fordringer

Kundefordringer føres opp i balansen etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning for tap foretas etter en individuell vurdering av de vesentligste kundefordringene. I tillegg beregnes en avsetning som skal dekke påregnelig tapsrisiko. Ved den individuelle vurderingen anses utsettelse og mangler ved betalinger, og eventuelle andre kjente opplysninger om at en kunde har økonomiske problemer, som indikatorer på at det må avsettes for tap.

Noter

Andre fordringer, både omløpsfordringer og anleggsfordringer, føres opp til det laveste av pålydende og virkelig verdi. Virkelig verdi er nåverdien av fremtidige innbetalinger. Det foretas likevel ikke neddiskontering når effekten av neddiskonteringen er uvesentlig for regnskapet. Avsetning til tap vurderes på samme måte som for kundefordringer.

Gjeld

Gjeld balanseføres til nominelt gjeldsbeløp.

Skatter

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt beregnes på grunnlag av de midlertidige forskjellene som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, og eventuelt ligningsmessig underskudd til framføring, ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode, utlignes. Utsatt skattefordel på netto skattereduserende forskjeller og underskudd til framføring som ikke kan utlignes, balanseføres i den grad skattefordelen antas å kunne utnyttes gjennom framtidig skattepliktig inntekt. Oppføring av utsatt skattefordel på netto skattereduserende forskjeller som ikke er utlignet, og underskudd til framføring, begrunnes med antatt framtidig inntjening. Utsatt skatt og utsatt skattefordel som kan balanseføres, oppføres netto i balansen.

Skatt på avgitt konsernbidrag som føres som økt kostpris på aksjer i datterselskap, og skatt på mottatt konsernbidrag som føres som reduksjon av balanseført beløp på investeringer i datterselskap, føres direkte mot skatt i balansen (mot betalbar skatt dersom konsernbidraget har virkning på betalbar skatt, og mot utsatt skatt hvis konsernbidraget har virkning på utsatt skatt). Utsatt skatt både i selskapsregnskapet og i konsernregnskapet balanseføres til nominell verdi.

Pensjonsforpliktelser

Norges Vel har pensjonsordninger i Statens pensjonskasse. Det er en ordning med premieoppfølging uten fond. Premieutbetalingen for ett år til med opptjening, der årets premie er årets kostnad. Det er da ingen regnskapsføring ihht. NRS6

Utenlandsk valuta

Fordringer og gjeld i utenlandsk valuta vurderes etter kursen ved regnskapsårets slutt. Kursgevinster og kurstap klassifiseres som finansposter.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter og bankinnskudd.

Utlevering av årsregnskap

Ønsker man å få utlevert årsregnskapet vennlig send en mail til norgesvel@norgesvel.no.

Noter

Note 1 - Salgsinntekt

(Beløp i NOK)

	Norges Vel		Konsern	
	2 020	2019	2 020	2019
Virksomhetsområde				
Nasjonalt utviklingsarbeid	6 572 274	6 092 094	10 256 784	9 568 573
Internasjonalt utviklingsarbeid	60 588 192	41 481 169	60 588 192	41 481 169
Hedersbevisninger	9 773 398	11 189 253	9 773 398	11 189 253
Eiendom			13 656 966	12 104 051
Medlem og administrasjon	980 195	1 086 841	980 195	1 086 841
Sum	77 914 059	59 849 357	95 255 535	75 429 887

Geografisk fordeling				
Norge	17 325 867	18 368 188	34 667 343	33 948 718
Afrika	60 588 192	41 481 169	60 588 192	41 481 169
Øvrige land	-	-	-	-
Sum	77 914 059	59 849 357	95 255 535	75 429 887

Note 2 - Offentlige tilskudd

(Beløp i NOK)

	Norges Vel		Konsern	
	2 020	2019	2 020	2 019
NORAD/UD	58 206 186	39 609 356	58 206 186	39 609 356
Øvrig internasjonalt	2 406 056	-	2 406 056	-
MVA-kompensasjon	763 171	881 459	763 171	881 459
LMD-midler	1 900 000	2 020 000	1 900 000	2 020 000
Nasjonalt utviklingsarbeid	3 250 949	2 634 449	3 250 949	2 634 449
Jordbruksstøtte	-	-	312 171	428 449
Sum	66 528 382	45 147 283	66 838 533	45 575 732

Note 3 - Lønnskostnad

(Beløp i NOK)

Lønnskostnader	Norges Vel		Konsern	
	2 020	2019	2 020	2019
Lønninger	16 140 438	15 044 613	19 628 549	18 679 414
Arbeidsgiveravgift	3 160 945	2 810 147	3 160 945	2 810 147
Pensjonskostnader	498 502	471 423	498 502	471 423
Andre ytelser	587 206	1 543 775	616 468	1 543 775
Sum	20 387 091	19 869 958	23 904 464	23 504 759
	29,6	29,60	27,0	29,60
				27,00

Noter

Ytelser til ledende personer mv. (Beløp i hele NOK)

	2020				Sum
	Lønn	Styrehonorar	Periodisert pensjonskostnader	Annen godtgjørelse	
Administrerende direktør	1 124 058	-	28 101	-	1 152 159
Direksjonen	-	238 420	-	-	238 420
	2019				
	Lønn	Styrehonorar	Periodisert pensjonskostnader	Annen godtgjørelse	Sum
Administrerende direktør	1 109 894	-	27 747	-	1 137 641
Direksjonen	-	292 880	-	-	292 880

Administrerende direktør har avtale om lønn i tre måneder etter fratreden fra sin stilling.

Revisor

Godtgjørelse til revisor er fordelt på

Revisjonshonorar fordeles på	Norges Vel		Konsern	
	2020	2019	2020	2019
Lovpålagt revisjon	90 000	130 394	168 215	231 394
Andre attestasjonstjenester	159 375	389 802	168 125	389 802
Andre tjenester utenfor revisjonen	28 813	13 500	32 227	13 500
Sum	278 188	533 697	368 567	634 697

Fradragsberettiget merverdiavgift er ikke inkludert i revisjonshonoraret.

Note 4 - Finansinntekter og -kostnader

(Beløp i NOK)

Finansinntekter	Norges Vel		Konsern	
	2 020	2019	2 020	2019
Renteinntekt	66 118	174 026	76 394	286 139
Gevinst aksjer	624 375	1 375 215	624 375	1 375 215
Aksjeutbytte	497 671	613 415	497 671	613 415
Annen finansinntekt			510 274	19 965
Valutagevinst	153 764	789	153 764	789
Sum finansinntekter	1 341 928	2 163 445	1 862 478	2 295 523

Finanskostnader	Norges Vel		Konsern	
	2 020	2019	2 020	2019
Rentekostnader	3 011	2 273	3 011	4 110
Verditap aksjer		-	-	-
Annen finanskostnad		3 978	1 807	5 266
Valutatap	121 259	32 962	121 259	32 962
Sum finanskostnader	124 270	39 213	126 077	42 338
SUM finansposter	1 217 658	2 124 232	1 736 401	2 253 185

Noter

Note 5 - Skattekostnad på ordinært resultat

(Beløp i NOK)

	Norges Vel		Konsern	
	2 020	2019	2 020	2019
Beregning av årets skattegrunnlag:				
Resultat før skattekostnad	-	-	-661 098	-300 095
Permanente forskjeller *)			-53 018	-3 096
Endring i midlertidige forskjeller			-1 052 205	-1 429 776
Ikke skattepliktig inntekt			-	-
anvendelse av fremførbart underskudd			1 766 321	1 732 967
Årets skattegrunnlag	-	-	-	-
Oversikt over midlertidige forskjeller:				
Fordringer	-	-	-470 000	-50 000
Varer	-	-	-	-
Anleggsmidler	-	-	-5 415 274	-6 786 548
Avsetning etter god regnskapsskikk	-	-	-	-
Pensjoner	-	-	-	-
Gevinst- og tapskonto	-	-	-144 337	144 734
Sum	-	-	-6 029 611	-6 691 814
Forskjeller som ikke inngår i beregningen			6 029 611	6 691 814
Utsatt skatt / skattefordel	-	-	-	-

Fra inntektsåret 2020 er skattesatsen på alminnelig inntekt i Norge redusert til 22 %. Utsatt skatt og utsatt skattefordel per 31. desember 2020 er beregnet med bruk av en skattesats på 22 %. Effekten på årets skattekostnad utgjør kr 0,-.

Selskap Norges Vel har totalt MNOK 35 348 172 underskudd til fremføring per 31.12.2020. Av dette er 0 balanseført per 31.12.2020. Utsatt skattefordel knyttet til fremførbart underskudd i enkelte datterselskap på totalt MNOK 7,7, er ikke balanseført per 31.12.2020. Dette skyldes at selskapet ikke forventer å kunne utnytte underskuddet i overskuelig fremtid.

Note 6 - Varige driftsmidler

(Beløp i NOK)

Norges Vel

Varige driftsmidler	Tomter/bygning er og annen eiendom	Maskiner og inventar	Sum varige driftsmidler
Anskaffelseskost pr 01.01.	16 979 203	3 609 280	20 588 483
Tilgang kjøpte driftsmidler	-	177 509	177 509
Avgang solgte driftsmidler	-	-	-
Anskaffelseskost 31.12.	16 979 203	3 786 789	20 765 992
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	-3 325 277	-3 361 704	-6 686 981
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.	-	-	-
Reverserte nedskrivninger 31.12.	-	-	-
Balanseført verdi pr. 31.12.	13 653 926	425 085	14 079 011
Årets avskrivninger	-	-368 421	-368 421
Årets nedskrivninger	-	-	-
Årets reverserte nedskrivninger	-	-	-
Økonomisk levetid			
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	
		3-5 år	

Noter

Konsern

Varige driftsmidler	Tomter/bygning er og annen eiendom	Maskiner og inventar	Sum varige driftsmidler
Anskaffelseskost pr 01.01.	57 143 679	7 281 781	64 425 460
Tilgang kjøpte driftsmidler	3 169 696	3 952 594	7 122 290
Avgang solgte driftsmidler	-8 926 298	-	-8 926 298
Anskaffelseskost 31.12.	51 387 077	11 234 375	62 621 452
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	-13 289 081	-5 592 841	-18 881 922
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.	-	-	-
Reverserte nedskrivninger 31.12.	-	-	-
Balanseført verdi pr. 31.12.	38 097 996	5 641 534	43 739 530
Balanseført verdi pr. 31.12.			
Årets avskrivninger	-1 757 798	-862 308	-2 620 106
Årets nedskrivninger (inkl. reverseringer)	-	-	-
Årets reverserte nedskrivninger	-	-	-
Økonomisk levetid	10-15 år	3-5 år	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	

Note 7 - Datterselskap, tilknyttet selskap m v

(Beløp i NOK)

Selskapets navn	Ervervet	Kontor	2 020		2 019
			Eierandel	Standel	Eierandel
Norges Vel Eiendom AS	30.11.1998	Skjetten, Norge	100 %	100 %	100 %
Norges Vel Consult AS	01.01.1990	Skjetten, Norge	100 %	100 %	100 %
Varghiet Skoger AS	30.06.2014	Bjugn, Norge	100 %	100 %	100 %

Investering etter kostmetoden (Selskapsregnskapet)

Selskapets navn	Aksjekapital	Antall aksjer	Balanseført	Egenkapital	Resultat 2020
Norges Vel Eiendom AS	210 000	150	3 062 930	3 272 930	-1 285 316
Norges Vel Consult AS	500 000	250	259 288	759 288	724 378
Varghiet Skoger AS	60 000 030	4 000 002	-30 771 270	29 228 760	-100 158
Totalt	60 710 030	4 000 402	-27 449 052	33 260 978	-661 096

Note 8 - Investeringer i aksjer og andeler

(Beløp i NOK)

	Eierandel	Anskaffelses kost	Balanseført verdi	Markeds verdi
Tun Media		8 080	8 080	-
Andeler i Viken Skog BA		114 862	114 862	-
Bruksgenebanken BA	33,3 %	5 000	5 000	-
Sum		127 942	127 942	-

Noter

(Beløp i NOK)

	Anskaff. kost	Bokført verdi	Resultatført 2020 verdiendring
Markedsbaserte aksjer			
Mowi ASA	2 654 890	3 075 100	-598 920
Orkla ASA	85 100	87 000	-1 960
Norsk Hydro	6 348 513	4 111 320	744 700
Sparebank 1 SMN	4 890 000	5 856 000	-156 000
Telenor	165 000	145 900	-11 550
Rec Silicon	183 300	322 000	268 440
Aker ASA	924	1 120	957
Sum markedsbaserte aksjer	14 327 727	13 598 440	245 667
Markedsbaserte obligasjoner			
KLP Nåtid	1 100 000	1 162 508	45 082
Sum markedsbaserte obligasjoner	1 100 000	1 162 508	45 082
Andre finansielle instrumenter			
KLP framtid	4 900 000	5 630 852	334 550
Sum andre finansielle instrumenter	4 900 000	5 630 852	334 550

Finansielle instrumenter er verdsatt til virkelig verdi. Virkelig verdi er fastsatt i henhold til verdien som er observerbar i markedet på balansedagen.

Note 9 - Fordringer på konsernselskap

(Beløp i NOK)

Norges Vel

Fordringer	Eiendom		Consult		Varghiet	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Lån til foretak i samme konsern	-	-	-	-	1 015 170	-
Kundefordringer	15 289 998	12 324 531	-	-	-	12 730
Andre fordringer	-	-	-	-	-	-
Sum	15 289 998	12 324 531	-	-	1 015 170	12 730

Gjeld	Eiendom		Consult		Varghiet	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Lån til foretak i samme konsern	1 015 170	-	-	-	-	-
Leverandørgjeld	-	-	-	-	-	-
Annen kortsiktig gjeld	-	-	131 599	90 984	-	300 000
Sum	-	-	131 599	90 984	-	300 000

Det eksisterer ingen pantstillelse, garantier eller annen sikkerhetsstillelse til fordel for foretak i samme konsern.

Noter

Note 10 - Bundne bankinnskudd, trekkrettigheter

(Beløp i NOK)

	Norges Vel		Konsern	
	2020	2019	2020	2019
Bundne skattetrekksmidler	863 286	916 225	863 286	916 225
Bundne prosjektkontoer	23 019 965	35 846 114	23 019 965	35 846 114
Øvrige bankinnskudd og kontanter	12 776 337	14 523 726	32 253 988	28 750 009
Sum bankinnskudd, kontanter o.l.	36 659 588	51 286 065	56 137 239	65 512 348

Note 11 - Egenkapital

(Beløp i NOK)

	Norges Vel		
	Udekket Tap	Annen EK	Sum
Egenkapital pr 31.12.2019	-	88 123 970	88 123 970
Årets resultat	-	1 376 094	1 376 094
Egenkapital pr 31.12.2020	-	89 500 064	89 500 064

	Konsern		
	Udekket Tap	Annen EK	Sum
Egenkapital pr 31.12.2019	-	93 396 044	93 396 044
Årets resultat	-	714 999	714 999
Egenkapital pr 31.12.2020	-	94 111 043	94 111 043

Note 12 - Pensjonsforpliktelser

Norges Vel pensjonsordning er offentlig via SPK. Vår ordning er premieoppfølging uten fond.

Premiebetalingen for ett år til med opptjening. Årets premie er årets kostnad.

Vi har da ingen forpliktelser derfor ingen regnskapsføring ihht NRS6

Noter

Note 13 - Transaksjoner nærstående parter

Oversikt nærstående parter og tilknytninger

Nærstående part	Tilknytning	Eierandel
Norges Vel Eiendom AS	Datterselskap	100 %
Norges Vel Consult AS	Datterselskap	100 %
Varghiet Skoger AS	Datterselskap	100 %

Transaksjoner med nærstående parter

Gruppen har kun to typer av transaksjoner med nærstående parter. Det er fordeling av andel felleskostnader til datterselskap. Alle ansatte er ansatt i morselskapet, pga. tilknytningen til Statens Pensjonskasse, men de utfører arbeid også i datterselskapene.

Balansen inkluderer følgende beløp som følge av transaksjoner med tilknyttede selskaper:

(Beløp i NOK)

	2020	2019
Felleskostnader	1 681 856	1 760 109
Lønnskostnader	3 488 111	3 634 801
Sum	5 169 967	5 567 471

Note 14 - Varekost

(Beløp i NOK)

	Norges Vel		Konsern	
	2 020	2019	2 020	2 019
Internasjonal bistandskostnader	50 075 371	34 459 187	50 075 371	34 459 187
Varekost medaljen	2 444 977	2 727 335	3 476 728	3 759 086
Nasjonale prosjektkostnader	1 053 649	531 134	1 053 649	531 134
Innsatsfaktorer landbruk			965 381	492 733
Prosjektkostnader utbygging Fjøset			2 859 055	
Andre variable kostnader	104 861	153 675	87 634	153 675
Sum	53 678 858	37 871 331	58 517 818	39 395 815

Note 15 - Annen driftskostnad

(Beløp i NOK)

	Norges Vel		Konsern	
	2 020	2019	2 020	2 019
Ikt Kostnader	1 325 586	1 078 442	1 331 869	1 103 455
Konsulenttjenester	1 080 392	1 274 726	2 563 931	2 931 478
Reisekostnader	745 507	878 308	822 554	1 049 290
Vedlikeholdskostnader			2 079 744	2 176 293
Driftskostnader eiendom			1 842 039	2 306 755
Øvrige driftskostnad	169 765	920 396	2 594 412	3 061 065
Sum	3 321 251	4 151 873	11 234 550	12 628 337

Noter

Note 16 – Annen kortsiktig Gjeld

(Beløp i NOK)

Bistands forpliktelser	Norges Vel		Norges Vel Konsern	
	2020	2019	2020	2019
Ubrukte prosjektmidler Norad	7 816 405	7 546 141	7 816 405	7 546 141
Ubrukte prosjektmidler .UD	12 593 485	25 347 622	12 593 485	25 347 622
Ubrukte prosjektmidler Øvrige	242 932	390 436	242 932	390 436
Øvrig kortsiktig Gjeld	4 105 126	3 511 622	4 105 126	3 791 432
Sum	24 757 947	36 795 820	24 757 947	37 075 631

I 2019 var prosjektmidlene klassifisert som langsiktig gjeld. Pga av sporbarhet til regnskapet vil 2019 tallen være klassifisert som det offisielle 2019 regnskapet

Uavhengig revisors beretning

Til årsmøtet i Det Kongelige Selskap For Norges Vel

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Det Kongelige Selskap For Norges Vel sitt årsregnskap.

<p>Årsregnskapet består av:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Foreningsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2020, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og • Konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2020, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.	<p>Etter vår mening:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter • Gir foreningsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Det Kongelige Selskap For Norges Vel per 31. desember 2020 og av foreningens resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge • Gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Det Kongelige Selskap For Norges Vel per 31. desember 2020 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge.
--	---

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av foreningen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Annen informasjon

Ledelsen er ansvarlig for annen informasjon. Annen informasjon består av årsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke annen informasjon, og vi attesterer ikke den andre informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese annen informasjon identifisert ovenfor med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom annen informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi, på bakgrunn av arbeidet vi har utført, konkluderer med at disse andre opplysningene inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å uttale oss om dette. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til foreningens og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:
<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av foreningens og konsernets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

BDO AS

Leif Åge Aabø
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Penneo Dokumentnøkkel: 4TTM0-KB27L-YVB83-LL17C-7BCFP-HQFD8

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur".
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Leif Åge Aabø

Partner

Serienummer: 9578-5993-4-2459280

IP: 188.95.xxx.xxx

2021-04-29 17:55:12Z

Leif Åge Aabø

Statsautorisert revisor

Serienummer: 9578-5993-4-2459280

IP: 188.95.xxx.xxx

2021-04-29 17:55:12Z

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validate>